

ADAM ȘI EVA

COMEDIE ÎN TREI ACTE

de AUREL BARANGA

PERSONAJELE

(În ordinea intrării în scenă)

OSPĂTARUL	*profesia nu-l obligă la o vîrstă precisă*
ACTORUL	*patruzeci de ani, dar poate fi și cu zece ani mai bătrîn*
MANOLACHE	*directorul lui Victor, deci încă „bine“ din toate punctele de vedere*
VICTOR	*subalternul lui Manolache, deci, obligatoriu, cu zece ani mai mic, ca să nu spun mai tînăr*
EVA	*douăzeci și șase de ani, deși un an, doi în plus nu atacă substanța dramatică a lucrării*
FATA BĂIATUL	*de aceeași vîrstă*
ADAM VINTILĂ	*are cu zece ani mai mult ca Eva, și lucrul e vizibil*
CLOTILDA NICOLAU	*șaizeci de ani, trăiți intens*
MEICU	*în jurul a cincizeci de ani, cu toate că poate fi mai tînăr sau mai bătrîn, după posibilitățile teatrului*
NACU TACU	*vîrsta o vor stabili organele de resort*
CABANIERA	*ca toți oamenii trăiți la munte, are vîrsta pe care o declară*

Acțiunea se petrece la București și la o cabană în munți, în anul 1960, iar unele episoade trebuie astfel jucate încît spectatorul să spună: „e atît de mult de atunci...”

ACTUL I

Scena reprezintă o grădină de vară, intr-o fermecătoare noapte de august. Cîteva mese ocupate, printre care se mișcă ospătarii. În dreapta, o masă la care discută cu aprindere Manolache și Victor. O altă masă, ocupată de Adam Vintilă. Nu așteaptă pe nimeni, și e evident că, absent la tot ceea ce se petrece în jurul său, nu așteaptă nimic. La o altă masă, un întîrziat al altor localuri, Actorul, eșuat aici la o ceașcă de cafea. E drăguț, „activ“ fără ostentație, iar acordurile intempestive pe care le scoate dintr-o ghitară marchează buna lui „dispoziție“, deplasată, e drept, dar în nici un caz scandaloasă.

Se aude, discret, o romanță veche de o melancolie delicată. La mijlocul melodiei, candid, Actorul, „bine dispus“, intervine, de data aceasta în mod evident nelalocul lui, cu un acord strident de ghitară, spre stupefacția și indignarea celorlalte mese.

OSPĂTARUL *(rezolut, dar fără violență)*: Ei, tovarășe, nu e voie de cîntat în local.

ACTORUL: Serios?

OSPĂTARUL: Foarte serios!

ACTORUL *(candid, arătînd spre orchestră)*: Da' dumnealor de ce cîntă?

OSPĂTARUL *(luîndu-i ceașca de dinainte)*: Dumnealor e plătiți.

ACTORUL: Care va să zică, interesați. *(Încă un acord de ghitară.)* Eu cînt gratis! *(Fiindcă a văzut privirea, de data asta necruțătoare, a Ospătarului.)* Da', mă rog, dacă nu e voie, nu e voie. Poftim! *(A pus ghitara deoparte, și-a turnat un pahar de vin, închină „dulce“ spre mesele din jur; romanța își continuă acordurile, discuția se însuflețește la masa lui Manolache și Victor.)*

MANOLACHE *(ascultat de Victor cu evlavie)*: D-asta zic: nu e bine. Vrei să pleci, pleacă sănătos, nu te țin, e dreptul dumitale, da' asta-i părerea mea: nu e bine. Gîndește-te,

Nacu ce aşteaptă ? Spune, că eşti om deştept.

VICTOR : Să ne mănînce.

MANOLACHE : Atunci ? Nu ştii proverbul ? „Les absents ont toujours tort". Nu e bine să nu fii de faţă. Sau să zic altfel : nu ia cuvîntul, că nu-i convine. Dar Tacu ce face ?

VICTOR : Tacu n-are curaj. După şedinţa trecută, după cîte şi-a auzit, nu mai are curaj.

MANOLACHE *(„superior")* : Crezi ? Se cunoaşte că te pricepi la oameni. Ei, atunci află că a venit azi la mine.

VICTOR *(stupefacţie şi candoare)* : Tacu ?

MANOLACHE *(satisfacţie nedisimulată)* : Ai fi crezut ?

VICTOR *(dezarmat)* : Are omul ăsta un obraz... *(Nerăbdare.)* Şi ce voia ?

MANOLACHE : Aşteaptă! *(Ca să fileze efectul.)* Să mai luăm ceva pînă îţi vine nevasta, că văd că întîrzie.

VICTOR *(ca s-o scuze)* : Înnebunită cu plecarea asta, de parcă ne-am duce în lună...

MANOLACHE *(„expert" în probleme feminine)* : Aşa sînt toate. *(Către Ospătar.)* Drăguţă, încă o jumătate, şi ai grijă de gheaţă... *(Explicativ, lui Victor.)* A fost azi o căldură, ceva de speriat.

VICTOR : D-asta m-am şi decis să plec. Eva nu suportă căldurile. Eu, ca eu, da' ea se topeşte... *(Obsesie.)* Şi spuneţi c-a venit Tacu ? *(Nervos, către consumatorul cu ghitara, care a umblat iar, zgomotos, la instrument.)* Termină, domnule, odată... *(Ghitara a tăcut subit.)* Ceva de speriat... Nu poţi să ai o clipă de linişte...

MANOLACHE *(revenind, în sfîrşit, la „problemă")* : Zice : „În legătură cu planu'..." Dar eu am simţit, de cum a intrat pe uşă, că nu e decît un pretext. Zic : „Lasă, dragă, planu', e timp, nu arde".

VICTOR : Foarte bine. Şi, pe urmă, trebuie să-l vadă şi Vucea.

MANOLACHE : Clar ! Zic : „Da' de ce stai în picioare ? Şezi". Se aşază, aprinde o ţigară, se foieşte, se codeşte şi zice : „Dar Victor ce face ?" „Ce să facă ? Bine, mersi, se pregăteşte omul să plece în concediu." Zice : „Da' ce, eu de concediu vorbesc ? Cu toate că era mai bine să-l ia în toamnă..."

VICTOR *(surîs descurajat)* : Nemaipomenit ! Îmi aranjează el mie concediul...

MANOLACHE : Stai să vezi, dar să-mi făgăduieşti că nu te necăjeşti.

VICTOR : Nu mă necăjesc. *(Dar e limpede că fierbe.)* O să-mi fac inimă rea de ce urlă Tacu...

MANOLACHE : Zice : „Eu de avansare vorbesc, c-am auzit că e vorba să-l avanseze..."

VICTOR *(realmente surprins)* : Extraordinar !

MANOLACHE : Vezi ? Acu, eu, de Tacu îmi pasă ca de mucul ăsta de ţigară. Problema, pentru mine, e alta : de unde a aflat ? Că de propunerea asta nu ştiam decît patru oameni : Aurică Dumitrescu, şi pe ăsta îl cunoşti : mormînt, nu scoate un cuvînt, să-l tai în bucăţi ; Costică Lazăr, şi ăsta la fel : fără limbă ; dumneata şi cu mine.

VICTOR : Eu, aveţi cuvîntul meu de onoare, nici Evei nu i-am spus, că eu cu ea nu vorbesc nimic.

MANOLACHE : Şi-ţi închipui că nici eu. Atunci ? *(Concluzie grea.)* E clar : coace.

VICTOR *(mai mult decît interes : alarmă)* : Ce ?

MANOLACHE *(calm strategic)* : Nu ştiu şi nu cred c-o să iasă ceva, dar, vorba aia, e bine să fii de faţă. Şi nevestei dumitale...

VICTOR *(nervi conjugali)* : Uite-o cum întîrzie ! Ştie că trenul pleacă la douăsprezece fără cinci, şi ea, inconştientă...

MANOLACHE : Las-o. Cînd o veni, nu-i spune nimic. Aşa sînt toate. *(„Psihologie subtilă".)* De la femeie să nu ceri două lucruri : exactitate şi punctualitate...

VICTOR : Încep să fiu neliniştit. A plecat de la trei.

MANOLACHE *(aparent fără interes)* : De la trei ?

VICTOR : Spunea că mai are o mulţime de drumuri de făcut : croitoreasă, manichiură, permanent...

MANOLACHE : Dacă le lasă pe toate pentru ultima zi... Dar ce să le faci, nu poţi să le schimbi...

VICTOR: S-o fi dus şi pe la maică-sa... Că Eva, cînd pleacă pînă la Chitila, trebuie să-şi ia rămas bun de la toate neamurile.

MANOLACHE *(aparent, simplă curiozitate)* : Maică-sa stă pe Silvestru ?

VICTOR : Nu, pe Uranus.

MANOLACHE : Fiindcă am avut impresia, cînd mă duceam spre raion, că am zărit-o, la şase, pe Silvestru. N-am oprit, că eram cu Nacu şi cu Tacu.

VICTOR *(fiindcă a rămas agăţat la „problemă")* : Şi, în chestia cu avansarea, ce i-aţi spus ?

MANOLACHE (*„tactică" și „abilitate")*: Nimic, absolut nimic. Ca și cînd n-am auzit. Și-am trecut la altceva. Dar întrebarea rămîne: de unde a putut să afle? Fiindcă știa precis. Așa încît, cu banditu' ăsta trebuie o mare atenție. Lucrat în foi de viță.

VICTOR *(ca să-i arate că l-a înțeles)*: Dat pe mîna lui Dumitrache.

MANOLACHE *(din nou „strateg", spre umilința celuilalt)*: Aș! Nici pomeneală! Nu te supăra, nu te pricepi la oameni! Pe Dumitrache nu poți pune nici o bază. A mai mare caiafă, a mai mare cutră, te vinde pentru un pachet de țigări.

VICTOR *(subaltern)*: Dumneavoastră îl cunoașteți mai bine.

MANOLACHE: Uiți indirecta pe care mi-a băgat-o astă-iarnă la Vucea? Aia a cui lucrătură a fost? În primul rînd, Dumitrache.

VICTOR *(definitiv convins)*: Așa e, asta mi-a ieșit din cap.

MANOLACHE: Nu, de Dumitrache trebuie să te ferești ca de foc. „Bună ziua, bună ziua." Atît! Eu știu cum trebuie lucrat Tacu: unde-l doare pe el mai tare: Costache Vucea!

VICTOR *(satisfacție anticipată)*: Să se ocupe Vucea nițel de sufletelul lui, să-l vedem cum mai doarme noaptea!

MANOLACHE: Clar! Ce crezi că-mi spune cînd ieșim de la raion? Zice: „Și cu Eva ce e? E adevărat că trece la dumneavoastră, la secretariat?"

VICTOR *(excedat)*: Formidabil!

MANOLACHE: La asta n-am mai răbdat. Zic: „Dragă Tacule, trece". „Păi, cum trece?" „Uite-așa, trece. Trece, că i-a ieșit transferul..." Uite-o pe Eva. Hai, domnișoară, că bărbatul dumitale a intrat în panică.

EVA *(de o frumusețe robustă, ca toate reacțiile ei, calme, directe, cordiale)*: Să nu mă certați că am întîrziat...

MANOLACHE *(politețe excesivă, suspectă)*: Nu face nimic, am mai stat de vorbă cu Victor...

EVA: Nu, dar cînd pleci după cumpărături...

MANOLACHE: Vorba aia, știi cînd pleci, nu știi niciodată cînd vii...

EVA *(lui Victor)*: Da' ce e cu tine? Indispus?

MANOLACHE: Nu, de ce să fie indispus? Slavă Domnului, nu are nici un motiv... *(Către Victor.)* Să-i comandăm Evei ceva, că trebuie să fie înfometată.

EVA: Și repede, să mergem acasă să împachetăm.

VICTOR *(nervos, necontrolat)*: Pînă acum n-ai avut timp.

MANOLACHE *(„conciliant")*: Lasă, dragă, fata în pace. E obosită, a alergat toată ziua...

VICTOR *(supapă de nervi)*: Pariez că lame ai uitat să-mi iei.

EVA *(umblînd febrilă printre pachete, ca să-i demonstreze netemeinicia bănuielii)*: Lame, săpun, pastă... pămătuf...

VICTOR: De ce pămătuf? Ăla vechi e foarte bun. Numai ca să cheltuiești bani, de pomană... *(„Martir".)* Nemaipomenit ce talent are femeia asta să facă praf din bani!

MANOLACHE *(necontenit cu duhul blîndeții)*: Ei, și tu, acu', de ce te superi?! *(Îndelungată practică a vieții.)* Toate femeile sînt la fel! *(„Spiritual", pentru înseninarea atmosferei.)* Și banii pentru ce-s făcuți?

VICTOR: Nu, dar ea risipește pe lucruri absolut inutile.

MANOLACHE *(„filozof")*: Poți să-mi spui și mie ce e util și ce e inutil? Pentru mine, un ruj de buze nu are nici o valoare. Dar ia întreabă-le pe ele... *(Evei, aparent fără nici o intenție.)* Te-am zărit azi după-masă, pe la șase, pe Silvestru.

EVA *(surprinsă)*: Pe Silvestru?

MANOLACHE: Așa am avut impresia.

EVA: Pe Silvestru? Nu... Unde vine asta?

MANOLACHE: Lîngă Biserica armenească... Aș fi putut jura că te-am văzut... În rochia asta...

EVA *(insistență suspectă)*: Pe Silvestru? Ce să caut pe Silvestru?

MANOLACHE *(fiindcă s-a încredințat că Eva minte)*: Atunci se poate să mă fi înșelat eu... *(Ca să dea alt curs discuției.)* Zăpușeală mare...

EVA: Ce facem? Nu mîncăm?

VICTOR *(Evei)*: Imediat. *(Către directorul său; fixat la „problema" care-l persecută.)* Aveți dreptate.

MANOLACHE: În ce direcție?

VICTOR: Aveți perfectă dreptate. Nacu și Tacu coc ceva. Ce, nu știu, dar coc... Și n-aș băga mîna în foc, tovarășe Manolache, că nu-i amestecat și Vucea.

MANOLACHE: Să lăsăm, să n-o plictisim pe Eva înaintea plecării.

EVA: Dacă ați ști ce fericită sînt! E pentru prima dată cînd plecăm împreună...

MANOLACHE: Apropo: azi nu e ziua voastră de căsătorie?

EVA *(nu fără o umbră de mîhnire în glas)*: Nu azi. Ieri.

VICTOR : Serios ? *(Își scoate verigheta și verifică.)* Exact : ieri. *(Sincer mirat.)* Trei ani... Ca să vezi cum zboară anii.
EVA : Anii zboară repede, zilele trec mai greu.
MANOLACHE : Ei, să comandăm și noi ceva. *(Către Ospătar.)* Drăguță, dacă ești bun... *(Ospătarul s-a apropiat prevenitor, a dat lista, discuția la această masă se stinge, muzica atacă din nou o arie ritmată. Actorul a făcut un semn Ospătarului.)*
ACTORUL : Fii amabil, încă o jumătate și un șvarț. Jumătatea gheață, și șvarțul fierbinte. Vezi să nu le încurci.
OSPĂTARUL *(lovit, oricum, în meserie)* : Cum o să le încurc ?
ACTORUL : Las' c-am mai văzut noi conserve de bame și găsești înăuntru limbă de porc. Ori nu ești convins ? *(Fiindcă are chef de discuție.)* Amice, 'mneata ți-ai pus vreodată problema armoniei universale ? Sînt sigur că nu ți-ai pus-o.
OSPĂTARUL *(ca să termine)* : Se răcește șvarțul.
ACTORUL : Stai, nu fugi, să-ți explic. Există o interdependență a legilor...
OSPĂTARUL : Știu. *(Și pleacă.)*
ACTORUL : Știi, pe dracu'... *(Discuția se reanimă la masa Evei.)*
VICTOR : Și mă întreb : ce vrea omul ăsta cu mine ?
EVA : Cine ?
VICTOR *(fără să-i răspundă)* : Că nu i-am făcut decît bine... Și eu, și dumneavoastră.
EVA : Nu-nțeleg. Ce s-a întîmplat ?
VICTOR *(nu-și dă osteneala să-i răspundă)* : Acum doi ani, v-aduceți aminte, tovarășe director, cînd i-a fost greu, nu i-a întins nimeni un pahar cu apă. Singurul, singurul care l-ați ajutat ați fost dumneavoastră. Și moral, și material. Și, vorba aia, cum am putut. Și acuma, ce vrea ? Să ne omoare.
EVA : Cine ?
MANOLACHE *(la fel de „delicat", nu-i răspunde)* : Mă Victore, se cunoaște că ești tînăr și că mai ai iluzia recunoștinței. *(Din nou „filozofie".)* Omul e om, și pînă cînd om ajunge la ce vrem noi, ehee, cale lungă. Omul e încă egoist, și meschin, și rău... Da' nu asta interesează... Important e că, în general...
VICTOR : În teorie, aveți dreptate, dar, vorba aia : practica ne omoară. Explicați-mi, ca să pricep și eu : de ce umblă Tacu să-mi bage cuțitu-n spate ? Că nu i-am făcut nimic...
MANOLACHE : Iar s-o iau de la început ? Aici e altcineva...
VICTOR *(prezumții)* : Nacu...
MANOLACHE : Aș !
VICTOR : Atunci cine ?
MANOLACHE *(„confidență adîncă")* : Meicu.
VICTOR : Meicu ?
MANOLACHE : Clar ! *(Surîs deznădăjduit.)* Ce să faci, mă Victore, viața e o luptă și trebuie să stai pe baricadă, că, dacă te bagi în vizuină, vorba aia, te afumă ca pe vulpi... D-asta spuneam...
VICTOR *(concluzie de granit)* : Nu. Aveți perfectă dreptate. *(Evei, care a renunțat să mai intre în țesătura complicată a convorbirii.)* Eu nu mai plec. *(Lui Manolache.)* Eu, lîngă dumneavoastră.
EVA : Cum ?
VICTOR : Foarte simplu. Nu mai plec. Dacă vrei, te duci singură, n-am nimic împotrivă, e poate chiar mai bine. *(Lui Manolache.)* Nu ?
MANOLACHE *(„discret")* : Aici nu mă bag, aici voi hotărîți.
EVA : Dar de ce să nu mai pleci ? *(Sincer și profund afectată.)* E concediul tău. E dreptul tău... Am luat locurile, le-am plătit.
VICTOR *(brutal, intolerant)* : Mai înțelege-te cu femeile dacă poți. *(Agresiv.)* Nu plec, că nu pot să plec, atîta lucru ai putea să înțelegi și tu. Și nu face mutra asta disperată, că nu s-a prăpădit pămîntul.
EVA : Nu spun că e o nenorocire, dar de ce să ne stricăm vacanța ?
MANOLACHE *(„înțelepciune" și „nuanță")* : Trebuie s-o înțelegi și pe ea.
EVA : Mi-ai făgăduit... și mă bucuram atît de mult... Poate că e o prostie...
VICTOR *(ostil)* : Tocmai d-aia, du-te singură.
EVA : Singură ?
MANOLACHE *(Evei, „specialist" și în problemele vilegiaturii)* : Să știi că la munte, spre deosebire de mare, n-ai nevoie de nimeni, iar la cabană, la „Ciuta", e o minune. Te scoli dimineața devreme, umbli, peisajul e extraordinar, dacă vrei să fii singură, ești singură, dacă vrei lume...
EVA *(îndărătnică, aproape copilăroasă în tristețea ei)* : N-am nevoie de lume, eu am vrut să fiu cu el.
VICTOR *(o, sfîntă imbecilitate !)* : Ca să vezi cît mă iubește.
MANOLACHE : Ei, nu te mai plînge, că n-ai dreptul...
VICTOR : Trăiești cu capul în nori, fetițo.

EVA : Eu ?
VICTOR : Şi habar n-ai ce se petrece în jurul tău.
EVA : Cînd ai să scapi de obsesia asta ?...
VICTOR : „Obsesie“ ?
EVA : ...Ce spune Nacu, ce face Tacu, ce pune la cale Meicu... Nu vreau să ştiu că există pe lume... Nu vreau să mai aud de ei.
MANOLACHE *(să fim totuşi „lucizi“)* : Da, dar ei nu fac acelaşi lucru...
VICTOR *(„mucenic“)* : Dacă vă spun că trăieşte cu capul în nori !... Confundă viaţa cu literatura. Fată dragă, viaţa nu e o poezie declamată la festival.
MANOLACHE : În sfîrşit, o s-o descurcaţi voi. Eu trebuie să plec.
VICTOR : Ne vedem mîine dimineaţă.
MANOLACHE : După zece, că pînă la zece sînt în şedinţă. *(Evei.)* Iar dumneata, dacă te hotărăşti să pleci, şi eu cred că e mai bine aşa, nu te mai gîndi la nimic. Umblă, citeşte, odihneşte-te, profită de viaţă...
EVA *(aceeaşi tristeţe, înecată într-o lacrimă cenzurată)* : Nu plec nicăieri. Rămîn acasă.
MANOLACHE : Astea-s copilării. Mai ai o oră pînă pleacă trenul. Odată urcată în vagon, ai uitat totul.
EVA : „Ai uitat totul“... Lasă, tovarăşe Manolache, eşti dumneata drăguţ... Prea sînt însă obligată să uit multe... Cînd o să încep să am şi eu amintiri ? *(Manolache a dat mîna cu amîndoi, a trecut printre mese, a ieşit ; orchestra a început o altă romanţă discretă ; la o masă, pînă acum liberă, s-au aşezat o fată şi un băiat, reeditare eternă a perechilor înamorate.)*
FATA : Seara asta n-am s-o uit niciodată...
BĂIATUL : Am sentimentul că sînt pe o corabie şi că, alături de mine, legănată de tangaj, cu părul în vînt...
FATA : Aş vrea să însemnăm undeva, ca să rămînă...
BĂIATUL : Uite, pe cutia asta de chibrituri, de care n-o să ne despărţim niciodată. *(Discuţia se însufleţeşte la masa Evei.)*
VICTOR : Şi o să te rog foarte mult, dar ştii, foarte mult, ca, pe viitor, să mă scuteşti de asemenea scene.
EVA : Dar nu ţi-am făcut nici un fel de scene. Nici să fiu tristă n-am voie ?
VICTOR : N-ai nici un motiv. Slavă Domnului, toate grijile, plictiselile, amărăciunile, le am eu, nu tu.
EVA : Fiindcă vrei să le ai.
VICTOR : Fiindcă nu se poate altfel. Şi te mai implor un lucru : încetează să-mi mai dai lecţii. *(Adam Vintilă, singur la masa lui, a făcut un semn, s-a apropiat Ospătarul.)*
ADAM : Vreau să te rog ceva.
OSPĂTARUL : Poftiţi.
ADAM : E lîngă noi o masă, cu un bărbat şi o femeie.
OSPĂTARUL : În stînga ?
ADAM : Exact. Laşi cîteva minute, vii de-afară, te apropii încet de el, şi-i spui : „Tovarăşul Victor ? A telefonat tovarăşul Dumitrache după dumneavoastră şi a spus să lăsaţi tot şi să vă duceţi imediat, dar imediat, la dumnealui acasă“. Ai înţeles? Repet : „Tovarăşul Victor ? A telefonat tovarăşul Dumitrache...“ — notează să nu uiţi — ca Victor să se ducă urgent la Dumitrache acasă. E limpede ?
OSPĂTARUL : Scuzaţi, de limpede e limpede, da' nu se poate.
ADAM : De ce ?
OSPĂTARUL : Fiindcă, scuzaţi, nu-l cunosc. O să se mire.
ADAM : Eroare psihologică.
OSPĂTARUL : Mă rog ?
ADAM : Nu există individ care să nu fie convins de mica lui celebritate. Fii te rog drăguţ şi fă-mi acest serviciu.
OSPĂTARUL : Şi dacă iese o încurcătură ?
ADAM : Spui că telefonul a fost pentru mine, eu confirm, şi totul este în cea mai perfectă ordine.
OSPĂTARUL : Mă rog, să încerc. Victor şi Dumitrache ?
ADAM : Ai memorie, te felicit. *(Ospătarul s-a îndepărtat ; discuţia se animă la masa celor doi îndrăgostiţi.)*
FATA : Şi cînd te gîndeşti că am trecut de atîtea ori unul pe lîngă celălalt...
BĂIATUL : ...fără să ne ştim, fără să ne cunoaştem...
FATA : Cu toate că mie mi s-a vorbit de tine.
BĂIATUL : Şi mie.
FATA : Ultima dată cînd te-am zărit, purtai o cravată albastră...
BĂIATUL : O, e atît de mult de atunci : două sau trei luni.
FATA : Şi, deodată, seara asta... nu ştiu ce se întîmplă cu mine... spun prostii... Dar ce importanţă are ? E atît de bine să poţi spune tot ce-ţi trece prin cap. Sînt ameţită...

(Dialogul se însufleţeşte la masa lui Victor.)

VICTOR : ...Sînt lucid. Şi cînd e Manolache de faţă, fii mai prudentă, mai supravegheată, cu toate că e un om profund cinstit...

EVA : Ştiu. Îl cunosc mai bine ca tine.

VICTOR : Şi avea dreptate. E bine să pleci O mică despărţire nu ne strică la amîndoi. Du-te, odihneşte-te, distrează-te...

EVA : Şi tu ?

VICTOR : Nu-mi purta mie de grijă, te rog. Eu trebuie să rămîn aici şi să mă apăr.

OSPĂTARUL *(s-a apropiat şi-i vorbeşte lui Victor, peste umăr, convins, grav. exact, discret)* : Tovarăşul Victor ?

VICTOR : Da.

OSPĂTARUL : A telefonat tovarăşul Dumitrache după dumneavoastră şi a spus să lăsaţi tot şi să vă duceţi imediat, dar imediat, la dumnealui acasă.

VICTOR *(cu un triumf otrăvit, Evei)* : Ai văzut ? Te-ai convins ? Mănîncă, plăteşte şi du-te acasă. *(S-a ridicat, a trecut grăbit printre mese şi a ieşit. Orchestra cîntă o melodie sincopată. Actorul s-a ridicat de la masa lui şi, respectuos, excesiv de respectuos, s-a apropiat de masa Evei.)*

ACTORUL : Dansaţi ?

EVA : Nu vă supăraţi, nu dansez.

ACTORUL *(insistent, dar nu ireverenţios)* : De ce ? Coregrafia este cea mai expresivă dintre arte...

EVA : Ştiu, dar nu dansez.

ACTORUL : Poate că nu dansaţi, fiindcă nu vă plac eu...

EVA : Vă rog încă o dată, nu insistaţi, vreau să mănînc liniştită. Am acest drept, nu ?

ACTORUL : Mă rog, da' să ştiţi că eu, nu-i aşa... dansul, şi mai ales „Patricia", cu toate că Cea-Cea-ul nu e slăbiciunea mea, însă în general coregrafia...

ADAM *(s-a ridicat de la masa lui, s-a apropiat de masa Evei ; Actorului)* : Fii drăguţ, tovarăşe, şi treci la masa dumitale.

ACTORUL *(candid)* : De ce ? Şi aici e bine.

ADAM : Da, dar doamna vrea să mănînce în linişte.

ACTORUL : Şi dumneavoastră ce funcţie aveţi ?

ADAM : Te lămuresc eu imediat.

ACTORUL : Atunci e altceva. *(După o clipă de ezitare, înainte de a se îndrepta spre masa lui.)* Eşti simpatic. *(Şi a plecat.)*

EVA : Vă mulţumesc. Am oroare de...

ADAM : Nu, nu e beat, numai bine dispus.

EVA : Dar insistent. Mi se pare că iar vine încoa.

ADAM : Ca să scăpaţi de el, trebuie să mă suportaţi cîteva clipe pe mine. Îmi daţi voie ?

EVA : Vă rog. *(Adam îşi caută cu ochii un scaun, îşi pune plicul pe care il avea în mînă peste pachetele Evei ; scurtă pauză stînjenită.)*

ADAM *(ca să înceapă totuşi discuţia)* : E plăcut aici.

EVA *(deşi e limpede că gîndeşte contrariul)* : Foarte plăcut.

ADAM *(ca să-si înfrîngă ezitările şi, poate, timiditatea)* : Extrem de plăcut.

EVA *(absentă)* : Da.

ADAM : Şi ce noapte extraordinară ! Cred că asemenea cer nu există în nici o altă parte a lumii. Mă gîndesc la nopţile normande, cu cerul lor de mister şi melancolie... La nopţile fierbinţi ale Siciliei...

EVA : Aţi călătorit mult ?

ADAM : Nicăieri. Da' nu cred să existe în altă parte a lumii asemenea nopţi miraculoase... *(Scurtă pauză.)* Sînteţi tristă.

EVA : V-am îngăduit să luaţi loc la masă, nu să intraţi în viaţa mea.

ADAM *(sincer penalizat)* : Vă rog să mă iertaţi.

EVA : Nici nu mă cunoaşteţi.

ADAM *(după o secundă de scrutare)* : Dacă nu vă cunosc, îmi puteţi spune ce aţi căutat la ora şase pe strada Silvestru ?

EVA : Bine, dar sînteţi de o indiscreţie îngrozitoare !

ADAM : Mie mi-o puteţi mărturisi. *(Pauză.)* Sînteţi soţia lui Victor.

EVA : Exact.

ADAM : Ieri aţi împlinit trei ani de căsătorie.

EVA : Şi asta-i adevărat.

ADAM : Aniversare pe care el, evident, a uitat-o.

EVA : Îl priveşte.

ADAM : Şi pe dumneata. Fiindcă astăseară ai realizat un fapt : că n-au fost trei ani, ci trei decenii, trei secole poate...

EVA *(începe să se amuze)* : Păcătuieşti prin exces de fantezie. Ce profesiune ai dumneata ?

ADAM : Ce importanţă are ?

EVA : Totuşi.

ADAM : Îndrept erori.

EVA : Adică ?

ADAM : Lucrez la un ziar. Ai douăzeci şi şase de ani.

EVA : Ştii totul.

ADAM : Sînt mai bătrîn cu zece. Ceea ce nu-i o bagatelă, recunoaşte. Îmi păstrez totuşi toate entuziasmele şi sînt încredinţat că e oricînd timp să rectifici cea mai esenţială dintre erori.
EVA : Ai o vocaţie de misionar.
ADAM : Nu, de om. Şi sînt convins că trăim într-o lume, asta, a noastră, chemată să elimine toate abaterile şi toate alienările.
EVA : Eşti liric.
ADAM : Greşeşti din nou. De altminteri, toată viaţa dumitale e un cumul de greşeli.
EVA : Nu găseşti că e prea mult ?
ADAM : Sînt sigur că spun prea puţin. Şi aş fi vrut să te conving. Îmi pare rău. Îmi pare teribil de rău. Într-o asemenea noapte, am totuşi sentimentul eşecului. Iartă-mă. *(S-a ridicat.)*
EVA : Şezi. De unde ştii că am fost astăzi după-amiază pe strada Silvestru ? M-ai urmărit ?
ADAM : Da. Dar moralmente şi retrospectiv.
EVA : Nu înţeleg.
ADAM : Nu are nici o importanţă. Esenţialul este că îţi cunosc viaţa...
EVA : Şi ?
ADAM : Tristă. Neîngăduit de tristă.
EVA : Începe să devină amuzant. Mi-o cunoşti mai bine ca mine.
ADAM : N-am nici o îndoială.
EVA : Te admir.
ADAM : Nu rîde. Iată, sînt gata să-ţi reconstitui existenţa în toate detaliile, şi, dacă greşesc cu o silabă, să mă opreşti. Te revăd acum trei ani, cu toate visurile intacte, puţin naive, dar cu atît mai fermecătoare. Ţi-ai dorit un bărbat bun, şi e indiferent. L-ai vrut generos, şi e egoist. Mărinimos, şi e meschin. Tandru, şi e brutal.
EVA : Toţi sînt la fel.
ADAM : Greşeşti prin generalizare : cea mai periculoasă dintre erori. Uite-te în jurul dumitale, vei descoperi o mie de „excepţii".
EVA : Unde ?
ADAM : Oriunde.
EVA *(nu fără o nuanţă de maliţie)* : Şi în faţa mea, poate.
ADAM *(interzis)* : Îmi tai zborul, şi nu cunosc greşeală mai fatală decît cenzurarea elanurilor...
EVA : Continuă.
ADAM : Mă întorc deci îndărăt cu trei ani.
EVA : Din nou ?
ADAM : Te descifrez ca într-o veche fotografie. Te reconstitui dintr-o mie de vestigii uitate... Ţi-ai dorit lîngă inima dumitale un om de o gingăşie simplă şi cotidiană. Şi e intolerant, nestăpînit.
EVA : După aceea, regretă.
ADAM : Dispreţuiesc remuşcările tardive, prefer politeţea anticipată. Cîtă vreme e de cînd nu ţi-a trimis o floare ? Cîtă vreme e de cînd n-aţi mai ascultat, împreună, o muzică, în acea tăcere nobilă care sudează sufletele într-un aliaj inedit ? Refac mintal viaţa dumitale cheltuită între o mie de inutilităţi...
EVA : ...fatale.
ADAM : Evitabile. Văd casa dumitale. Poartă o pecete : „casa Victor". Masa dumitale : „masa Victor". Presimt calculele lui mărunte, războaiele lui pitice, răzbunările lui jalnice. Îi cunosc gusturile nediferenţiate, orgoliile. Ştii de ce nu pleacă cu dumneata ?
EVA : Bănuiesc.
ADAM : Fiindcă-şi simte primejduită avansarea. Îl lucrează Tacu.
EVA : Ai aflat şi asta ?
ADAM : Şi Nacu. Şi Meicu. Şi Vucea.
EVA : Nu se poate ! Vucea e un om admirabil. Cinstit. Nu pot să cred.
ADAM : Vezi ? Vezi că te-a tras, fără să vrei, în plasa micilor lui combinaţii ?
EVA : Eşti rău.
ADAM : Sînt necruţător.
EVA : Şi cu dumneata ?
ADAM : În primul rînd cu mine. Unde-i lumea dumitale, viaţa pe care ţi-ai visat-o acum trei ani ?
EVA *(se apără, dar nu fără o umbră de înfrîngere)* : În capul meu..
ADAM : Iluzie.
EVA : Între tîmplele mele.
ADAM : Autoinducere în eroare.
EVA : Între cărţile şi în orele mele de visare, în tot universul meu, în care nu pătrunde nimeni.
ADAM *(radiografic)* : Nici Manolache ?
EVA : Ce e cu Manolache ?
ADAM *(sentinţă necruţătoare)* : Eşti iubita lui.
EVA *(cu sinceritate şi revoltă)* : Nu-i adevărat !
ADAM : Sînt gata să te cred. Dar te urmăreşte cu o curte asiduă.
EVA : Îl priveşte.
ADAM : Îl cultivă pe bărbatul dumitale, fiindcă te place.
EVA : Treaba lui.
ADAM : După concediu, vei trece la el, la secretariat.
EVA : De unde ai aflat ?

ADAM : De la Tacu. I-a spus-o lui Manolache, astăzi, în drum spre raion.
EVA : Şi Manolache ce a răspuns ?
ADAM *(victorie amară)* : Vezi că te interesează ?
EVA : Nu mă interesează.
ADAM : Ba da. Şi ştii de ce ? Fiindcă marca „Victor" s-a înscris şi în sufletul dumitale.
EVA : Eşti odios.
ADAM : Te-ai gîndit cum va arăta viaţa dumitale peste alţi trei, cinci sau zece ani ? Acum, ştii ce noapte trăieşti ? Scadenţa iluziilor. Ceasul cînd încă îţi mai dai seama de tot ce ar fi putut să arate altfel. Mai frumos, mai limpede, mai generos şi mai plin de o mare căldură umană. Peste alţi trei ani vei începe să uiţi, să te ignorezi în primul rînd pe dumneata. Zgîrcenia lui ţi se va părea prudenţă. Micimea lui, înţelepciune. Orizontul lui căzut, o sfîntă certitudine. În ceea ce-l priveşte pe Manolache, peste şase luni vei fi iubita lui.
EVA : Niciodată.
ADAM *(neclintit)* : Vei trece la secretariat. Măgulită de încrederea pe care ţi-o acordă, o să fii veselă cînd va fi el bine dispus, şi plictisită cînd o să aibă nervi. Îi vei trece telefoanele şi-i vei ţine, cu devoţiune, evidenţa şedinţelor. Îi vei pune flori pe birou, recunoscătoare pentru fiecare zîmbet, şi, pînă la sfîrşit, intimidată — peste şase luni, am spus, poate mai devreme —, inevitabilul va fi consumat.
EVA : Eşti un monstru !
ADAM : Iar în lunile următoare, viaţa dumitale se va mistui ca o lumînare arsă la ambele capete, între două egoisme feroce, între Manolache şi Victor, între Victor şi Manolache, şi aşa mai departe, pînă la sfîrşitul vieţii. Am rostit vreo singură silabă neadevărată ? *(Întrebare, ţeavă de revolver.)* Ce ai căutat azi după-masă pe strada Silvestru ?
EVA : Am fost la Luiza.
ADAM : Cine e Luiza ?
EVA : Ştii foarte bine, de ce mă întrebi ?
ADAM : Vreau să aflu de la dumneata.
EVA *(înfrîntă prin oboseală)* : Fosta iubită a lui Manolache, poftim ! E bolnavă.
ADAM : Şi părăsită.
EVA : M-am dus să-i explic, să-i spun că eu n-am nici o vină şi nici un amestec.
ADAM : Pentru moment.
EVA : N-a părăsit-o din pricina mea.
ADAM : A fost chiar generos : i-a obţinut transferul.
EVA : N-am cerut-o eu.
ADAM : Ca să facă un loc liber la secretariat.
EVA : N-am vrut-o.
ADAM : Îţi închipui că nu se comentează ?
EVA : Văd că ştii totul... Ce vrei, ce pot să fac ?
ADAM *(treaptă cucerită)* : Iată prima întrebare logică.
EVA : Crezi că mi-o pun pentru prima oară ? Dacă ai cunoaşte nopţile mele, cînd muşc perna. Mă regăsesc dimineaţa, în oglindă, albă, desfigurată. Ce vrei să fac ?
ADAM *(simplu)* : Evadează din lumea asta.
EVA : Uşor de spus.
ADAM: Infinit mai uşor de realizat decît îţi închipui. Ai douăzeci şi şase de ani şi norocul să trăieşti astăzi, aici, într-o lume care şi-a făcut din fericire un scop precis şi concret. Iată, dacă n-ai curajul hotărîrilor mari, ai prilejul unui exerciţiu. În geanta dumitale se află un bilet de tren şi un loc în munţi, la cabană, la „Ciuta". Pleacă ! Nu rata această ocazie. Înfrînge-ţi ezitările. Ia-te de mînă şi plimbă-te cu capul în cer ! Singură. Am stat la cabană, la „Ciuta", într-o iarnă. Au fost cîteva zile şi nopţi unice, simple, dumnezeieşti. Vei avea timpul să te gîndeşti, să te confrunţi şi să te decizi. Trenul pleacă la ora douăsprezece fără cinci minute. Mai ai aproape trei sferturi de oră ca să-ţi faci bagajele şi să ajungi la gară. Hai, nu mai ezita. Ascultă-mă, pleacă !
EVA *(clintită, emoţionată)* : Dar cine eşti dumneata ?
ADAM : Un om.
EVA : Şi asta îţi dă dreptul să te amesteci în viaţa mea ?
ADAM : Nu dreptul. Obligaţia. Nu ţi-am spus ? Îndrept erori.
EVA : Am înţeles. Am înţeles foarte bine. La ce ziar lucrezi ?
ADAM : Ce importanţă are ?
EVA : Cum te cheamă ?
ADAM : Adam Vintilă.
EVA *(nestăpînit hohot de rîs)* : Cum ?
ADAM *(intimidat)* : Adam. Adam Vintilă. E chiar atît de caraghios ?
EVA : Nu, dar m-a surprins coincidenţa. Nu ştii cum mă cheamă pe mine ?
ADAM *(luat repede)* : Nu.
EVA : Nu ?

ADAM : Ba da. Eva. *(Realizînd.)* Într-adevăr... Nostim... Adam şi Eva. *(Fiindcă i-au căzut privirile pe fructieră.)* Ospătar, ia merele astea de aici... *(Evei.)* Şi-acum, grăbeşte-te. Mai ai treizeci şi cinci de minute. Locuieşti departe ?

EVA *(pe gînduri, dar decizia ei a fost luată)* : Peste drum. Dumneata ?

ADAM : În altă parte.

EVA *(s-a ridicat, şi-a strîns febril pachetele, inclusiv plicul lui Adam)* : Dacă o să primeşti o scrisoare fără timbru şi fără adresă, să ştii că-i de la mine.

ADAM *(s-a ridicat şi el, şi-au strîns cordial mîinile)* : O aştept. *(Eva a plecat, orchestra cîntă din nou o veche romanţă, îndrăgostiţii au plecat şi şi-au uitat, bineînţeles, pe masă, cutia de chibrituri ; Adam e în picioare, cu o ţigară neaprinsă în mînă, s-a îndreptat spre masa tinerilor, şi-a aprins ţigara, e singur, şi mai singur ca la început ; l-a zărit pe Actor, s-a apropiat de masa lui.)* Te rog să mă ierţi.

ACTORUL : De cînd mă ştiu, numai asta am făcut : am iertat.

ADAM *(aşezîndu-se la masa Actorului)* : Ospătar, două cafele.

ACTORUL : Acu', dacă tot te rizici : şi o jumătate rece.

ADAM *(Ospătarului)* : Şi încă un pahar. *(Actorului.)* Înţelegi, nu se putea altfel...

ACTORUL : Am văzut, am priceput...

ADAM : Nu, dar dumneata...

ACTORUL : Ca întotdeauna... Ca toată viata mea : am intrat în scenă, am ieşit.

ADAM : Actor ?

ACTORUL : Actor.

ADAM : Şi ce joci ?

ACTORUL : Nimic.

ADAM : Cum nimic ?

ACTORUL : Faţă de tot ce am năzuit eu, nimic. Nu mă-nţeleg regizorii. Susţin că sînt actor comic. Or, eu, amice, am geniu tragic. Am vrut să joc Hamlet, şi mi-au dat Groparul. Am cerut Raskolnikov din *Crimă şi pedeapsă*, şi m-au distribuit în Cetăţeanul turmentat. Uite-te la mine, am eu fason de Cetăţeanul turmentat ? N-am haz, amice, eu am tragism... *(Ca o mare confesiune şoptită.)* Dar, de fapt, tot joc...

ADAM : Cum ?

ACTORUL : În cap. Cînd n-am spectacol, joc. Cum se face ora, bat gongul şi intru în scenă.

ADAM *(fiindcă i-a acceptat iluzia)* : Astă-seară ce-ai jucat ?

ACTORUL : Actorul...

ADAM : Din *Azilul de noapte ?*

ACTORUL : Creaţie mare. Ţi-aminteşti monologul ? *(Declamă.)* „Cînd sînt beat, totul îmi place... Ei, şi ce-i dacă se roagă ? Foarte bine, omul e slobod să creadă sau să nu creadă, asta-i treaba lui. Omul e slobod şi plăteşte pentru toate, pentru credinţă, pentru necredinţă, pentru dragoste, pentru deşteptăciune — omul plăteşte pentru toate, şi tocmai de aceea e slobod. OMUL. Trebuie să-l respecti, nu trebuie să-l compătimeşti, să-l înjoseşti cu mila ta..."

ADAM *(continuîndu-l)* : ...„Trebuie să-l respecţi..." Dar ăsta-i monologul lui Satin.

ACTORUL : Păi, eu joc şi pe Satin. O seară — Actorul, o seară — Satin... Ce te uiţi aşa la mine ? Mă crezi nebun ?

ADAM : Nu, un mare artist.

ACTORUL : Şi asta, numai pe trei vorbe. Să mă vezi în *Strigoii... (Cu privirea spre masa Evei.)* A plecat ?

ADAM : A plecat.

ACTORUL : Singură ?

ADAM : Singură.

ACTORUL : Păcat.

(Adam s-a uitat la ceas, se ridică febril, se repede spre ieşire, se opreşte, se întoarce spre Actor.)

ADAM : Hai, hai repede ! Ia-ţi ghitara şi hai !

ACTORUL : Unde ?

ADAM : Nu ştiu.

ACTORUL : Atunci merg.

Şi, în timp ce pleacă, pe acordurile unei vechi romanţe, cade

CORTINA

A C T U L   I I

O cameră în semiîntuneric.

CLOTILDA NICOLAU *(şaizeci de ani, trăiţi şi marcaţi, tipul gazdei devotate şi familiare, mai ales cu un chiriaş care locuieşte la ea de doisprezece ani)* : Tovarăşul Adam... *(Geamăt incert.)* Domnu' Adam... *(Vaiet demn să stîrnească toate compătimirile.)* Scoală-te, omule...

ADAM *(la bătaia dintre veghe şi somn)* : De ce ?
CLOTILDA : D-aia, că e patru...
ADAM : Aşa devreme ?
CLOTILDA : După-masă.
ADAM : Aşa tîrziu ? *(Clotilda a tras storul şi lumina inundă odaia. Interior modest, studenţesc, un pat, un şifonier, o bibliotecă modestă şi un birou obosit, de percepţie, încărcat cu hîrtii şi hîrţoage.)*
CLOTILDA : Scoală-te, domnu' Adam. A telefonat de la „Editură".
ADAM *(trezit, în sfîrşit)* : Patru după masă... *(Reproşuri şi căinţe.)* Şi mă laşi să dorm în halul ăsta.
CLOTILDA : De az' dimineaţă trag de dumneata. M-am şi speriat, să nu fii bolnav. Ce s-a întîmplat, că, de doisprezece ani de cînd stai la mine, nu te-ai culcat în viaţa dumitale...
ADAM *(psihologie tulbure, remuşcări şi regrete)* : Nu mă întreba, madam Clotilda, nu-mi răscoli amintirile...
CLOTILDA : Dar ce e ?
ADAM : Dacă ai putea să înţelegi... Madam Clotilda, dumneata ştii ce inseamnă o noapte „inubliabilă" ?
CLOTILDA : Domnu' Adam, eşti bolnav.
ADAM : Da.
CLOTILDA : Vai de mine ! Ce ai ?
ADAM : Nu ştiu, dar e ca o boală dulce...
CLOTILDA : Diabet.
ADAM : ...Ca o lingoare... ca o febră tandră, ca sfîrşeala înecaţilor... Ca somnul ispititor al exploratorilor adormiţi sub zăpadă... Moartea albă. Madam Clotilda, madam Clotilda, dumneata ai fost vreodată la „Parcul iluziilor" ?
CLOTILDA *(început de dumirire)* : Va să zică, de acolo ţi se trage...
ADAM : O noapte feerică, o muzică încîntătoare, o femeie frumoasă, frumoasă, madam Clotilda... şi tristă. Şi singură.
CLOTILDA *(apel sever la realitate)* : A telefonat de la „Editură".
ADAM : Cînd ?
CLOTILDA : De trei ori te-a căutat. A spus că dacă nu trimiţi pînă mîine dimineaţă corectura, nici să nu mai treci pe-acolo.
ADAM *(trezit din evocarea nostalgică)* : Ce să faci ? *(„Abandon" şi „resemnare".)* Asta-i viaţa. Deşteptare violentă şi întoarcere pocăită la realitate. Fă-mi o cafea, madam Clotilda, tare şi amară, să mă trăsnească !
CLOTILDA *(în tonul pesimismului general)* : Şi cafeaua e pe sfîrşite.
ADAM : Nu mă amărî, madam Clotilda, măcar dumneata cruţă-mă... Cel puţin dumneata arată-ţi compasiunea pentru mica mea barcă bătută de furtună... Hai, Adame, treci la galeră ! *(Clotilda a ieşit. Adam şi-a pus halatul pe el, a trecut la oglindă, se priveşte mirat, scoate limba, se uită la el de aproape, de departe, şi, cu o privire profund decepţionată, trece la micul lui birou de percepţie. Caută printre hîrtii, răscoleşte neliniştit printre dosare, nu găseşte ce caută, se înfurie, scotoceşte din nou, a intrat Clotilda cu ceaşca de cafea.)* Madam Clotilda, n-ai văzut un plic ?
CLOTILDA : Ce plic ?
ADAM : Un plic mare ca ăsta.
CLOTILDA : De la „Editură" ?
ADAM : De la „Editură".
CLOTILDA : Ce era înăuntru ?
ADAM : „Istoria sumerienilor", capitolul patru.
CLOTILDA : Capitolul patru ?
ADAM : Exact !
CLOTILDA : N-am văzut.
ADAM : Cine dracu' îmi umblă şi-mi zăpăceşte hîrtiile ?
CLOTILDA : Nimeni. De masa dumitale nu se atinge nimeni.
ADAM : Şi totuşi, nu e.
CLOTILDA : Unde l-ai avut ?
ADAM : Aici.
CLOTILDA : O să-l găseşti.
ADAM : Noroc că eşti optimistă.
CLOTILDA : Ce-i asta „Istoria sumerienilor" ?
ADAM : Ai curiozităţi arheologice. Mă rog : istoria unei civilizaţii mirifice. Patru milenii înaintea celei cretano-miceniene... Între Tigru şi Eufrat... descoperită pe ruinele cetăţii Ur, în Mesopotamia.
CLOTILDA : Atunci o s-o găseşti, că n-a furat-o nimeni. Nu te duci la baie ?
ADAM : Ce să caute „Sumerienii" în baie ?
CLOTILDA : Faci un duş, te răcoreşti, cauţi pe urmă, nu se poate să nu găseşti.
ADAM : Iată o idee demnă de stimă.
CLOTILDA : Pînă atunci fac niţel curat, că uite ce balamuc e în odaia asta.
ADAM : Şi poate găseşti şi plicul. *(Adam a ieşit, Clotilda încearcă să restabilească o oarecare ordine în zăpăceala odăii. O bătaie în uşă şi intră cu figuri severe, de profundă ceremonie, Manolache şi Victor.)*
MANOLACHE : Bună ziua.
VICTOR : Săru' mîinile.

MANOLACHE: Tovarășu' Adam e acasă?

CLOTILDA *(surprinsă și „inspecție" rapidă)*: Acasă.

MANOLACHE *(zîmbet și politețe desăvîrșită)*: Am putea să-l vedem?

CLOTILDA: Imediat. Acu' a intrat în baie.

VICTOR: A, vă rog să nu-l deranjați. Dacă ne dați voie, o să-l așteptăm.

CLOTILDA *(afabilitate și poftă de discuție)*: Poftiți... Și să ne iertați, că știți, așa se întîmplă, cînd nu te aștepți să-ți vină musafiri, atunci te găsește cu toate alea pe dos...

MANOLACHE *(schimb de ceremonii)*: Pe noi să ne iertați că am picat așa, pe neanunțate.

CLOTILDA: Cine să-i zic c-a venit?

VICTOR: Lăsați că-i spunem noi. *(Clotilda a ieșit.)*

MANOLACHE *(după ce și-a plimbat o privire prin odaie, confidență)*: Un pîrlit, uite în ce mizerie stă.

VICTOR: Eu zic că e mai bine așa. Atîta mai lipsea: să fi încăput pe mîna nu știu cui... Ăsta, cel puțin, zice Eva că-i băiat subțire, deștept, citit... Să știți că, în general, gazetarii o duc destul de greu. Ce poate să ia el de la ziar? O mie, o mie cinci sute de lei pe lună, hai două...

MANOLACHE: Dacă trage tare. *(Victorie îndoliată.)* Ei, ai văzut, mă Victore, ce dreptate am avut aseară cînd îți spuneam că se pregătește ceva? Instinctul meu nu mă trădează niciodată. Simțeam cazanul cum fierbe. Îți spuneam tot timpul: coace. Și eu știu și de la cine pleacă. O să te convingi imediat: Nacu.

VICTOR: Și Tacu.

MANOLACHE: Dar mai ales Meicu. Au încercat ce-au încercat, au văzut că altfel nu pot să ne înfunde, s-au dus la ziar, au turnat ce le-a venit la gură, și-au pornit ancheta. Nenorociții! Mare noroc am avut c-am aflat.

VICTOR *(nu fără o doză de mîndrie)*: Eva!

MANOLACHE: Poate că era mai bine să nu plece, s-o avem aici.

VICTOR: La nevoie-i dau o telegramă, ce, de vacanță ne arde nouă?

MANOLACHE *(eternul strateg)*: Să vedem cum decurg lucrurile. Să vedem ce facem cu el. *(„Bazele tacticii".)* Îi dai plicul, și mă lași pe mine. *(A intrat Adam și a încremenit lîngă ușă, pierit, de culoarea peretelui.)* Să trăiți, tovarășu' Adam, și să ne iertați — nu-i așa? — că am îndrăznit să vă deranjăm. Dar, ce-i spuneam și tovarășului Victor, vorba aia: „Les amis de mes amis sont mes amis". *(Și a adăugat și un rîs cordial... Adam a rămas trăsnit.)*

VICTOR: Fiindcă, să știți că soția mea...

MANOLACHE: Tocmai, soția lui...

VICTOR: Mi-a povestit...

MANOLACHE: Asta e: i-a povestit.

VICTOR: Tot.

MANOLACHE: Absolut tot.

ADAM *(incapabil să-și revină)*: Tovarăși, aș vrea să mă înțelegeți bine... Aseară... mai exact azi-noapte, dacă am îndrăznit... nu-i așa... cu toate că acum îmi dau seama, îmi dau perfect de bine seama că eram obligat să fiu mai discret...

MANOLACHE: Evident, discreția e mama tuturor virtuților...

ADAM: Intenția mea însă, vă rog să mă credeți, a fost...

MANOLACHE: Știm, tovarășe Adame, nimeni nu pune la îndoială... intenția...

ADAM: Cînd vezi că niște oameni, cum să vă explic, se zbat în plasa atîtor contradicții, cînd sînt pîndiți de atîtea neplăceri, pe care, într-o zi, le vor plăti greu, poți să stai...?

MANOLACHE: Clar! Nu se poate.

ADAM: Cu toate că, acum îmi dau seama, rolul meu în toată povestea asta era să înregistrez și să tac.

MANOLACHE *(alarmă sinceră)*: Vai de mine! Cea mai mare greșeală!

ADAM: Chiar adineauri, în baie, îmi spuneam: „Adame, porți o mare răspundere pentru fiecare cuvînt rostit. Poate că, într-o zi, o să regreți..."

MANOLACHE: Nici pomeneală!

VICTOR: Atunci nu ne cunoașteți.

ADAM: Dar vă rog din inimă să mă credeți că dorința mea a fost...

MANOLACHE: Limpede.

ADAM: ...să nu vă treziți într-o zi cînd e prea tîrziu.

MANOLACHE *(lui Victor)*: Ce om! Ce om...

VICTOR: Tovarășe Adame.

ADAM: Vă rog.

VICTOR: Sîntem încîntați că v-am cunoscut.

ADAM: Cum?

MANOLACHE: E o fericire că mai există asemenea ființe...

ADAM: Exagerați...

VICTOR: Deloc. Eva a fost, pur și simplu, fermecată. Mi-a vorbit toată noaptea, dar acum văd că n-a exagerat. Nici nu vă puteți închipui ce mîhnită era.

ADAM : Înțeleg. Nu i-a fost ușor.
VICTOR : Dimineața, cînd a plecat...
ADAM : A plecat deci.
VICTOR : A plecat.
ADAM : La cabană ?
VICTOR : La „Ciuta". Și mi-a spus pentru a nu știu cîta oară : „Vezi să nu-l uiți pe tovarășul Adam !"
ADAM : Vă rog să mă credeți, sînt emoționat.
VICTOR : „Cum te scoli, prima grijă : plicul".
ADAM : Plicul ? Ce plic ?
VICTOR *(surîs și scuză)* : L-a luat din greșeală.
MANOLACHE : Noroc că avea adresa.
ADAM *(pe zîmbet)* : Și eu care-l căutam ca un nebun.
VICTOR : Vă rog s-o iertați, era atît de tulburată...
ADAM : Mi-am dat seama.
VICTOR : Sînt chestiuni care o frămîntă și pe ea...
ADAM : De aceea am și intervenit.
VICTOR : Foarte bine ați făcut.
MANOLACHE : Și pe ea, și pe noi. D-asta ne-am și pornit încoace. Să stăm de vorbă, să ne cunoaștem. *(Scurtă pauză.)* Dar de ce locuiți atît de departe, tovarășe Adam ?
ADAM : Vă spun drept, m-am obișnuit.
MANOLACHE : Două tramvaie și-un autobuz...
VICTOR : Casă veche.
ADAM : Dar sănătoasă.
VICTOR : Incălziți cu lemne...
ADAM : Și cărbuni. Iarna e într-adevăr mai greu, dar vara, în schimb, e o minune. Și pentru mine mai are un avantaj : liniște.
MANOLACHE : Mare lucru.
ADAM : În blocurile noi ai confort, e adevărat, dar și gălăgie. Lift, calorifer, vecini...
MANOLACHE : Există și blocuri liniștite. *(Profesional.)* Dumneata ce spațiu ai aici ? *(Scoate un metru și începe să măsoare.)* Cinci pe patru. Altceva ce mai ai ?
ADAM : Acces la baie și bucătărie. Dar de bucătărie nu mă servesc, că mănînc la ziar.
MANOLACHE *(„protector")* : Totuși, frate Adame, nu poți să rămîi aici.
ADAM : Lăsați...
VICTOR : Cu nici un preț !
ADAM : Vă spun, mi-ar veni foarte greu...
VICTOR : Dacă te gîndești la dificultățile mutatului, să nu-ți faci nici o grijă. Venim cu o mașină a „Spațiului", împachetăm, și-n două ore ești transportat, mutat, instalat la cheie.
MANOLACHE : Dumneata lucrezi la „Casa Scînteii", nu ?
ADAM : Da.
MANOLACHE *(își consultă carnetul. Mărinimos și definitiv)* : Să-ți dau ceva în Piața Chibrit.
ADAM : Gălăgie... tramvaie multe...
MANOLACHE : Just. *(Altă consultare atentă a carnetului.)* Am un spațiu liber în Parcul Domeniilor.
VICTOR : Grozav.
ADAM : Vă rog, nu vă deranjați.
MANOLACHE : Stai ! Da, aici e cel mai nimerit. Lîngă lacuri, cinci minute de parc.
ADAM : Vă mulțumesc, nu insistați, nu mă mut. Dar uite că ne-am luat cu vorba și am uitat. Să vă fac o cafea... Imediat.
(A ieșit grăbit. Scurtă pauză mohorîtă.)
MANOLACHE : Am luat-o prost.
VICTOR *(funebru)* : Mizerabil.
MANOLACHE *(zîmbet de cianură)* : Îți place tipul ?
VICTOR : Un bandit.
MANOLACHE : Politicos.
VICTOR : Un bandit politicos. Cel mai periculos. Nu l-ați auzit ? I se rupe inima de mila noastră.
MANOLACHE *(sumbru ca un cioclu)* : Ne-a lucrat frații în foi de viță. Cum le-a venit lor bine. Iar dumneata, dragă Victore, nu te supăra, dar ești un cretin.
VICTOR : De ce, tovarășe director ?
MANOLACHE : Pentru gafa pe care ai fost în stare s-o faci azi-dimineață.
VICTOR : Ce gafă ?
MANOLACHE : Ai stat de vorbă cu Nacu.
VICTOR : Am stat.
MANOLACHE : Te gîndeai că scoți ceva de la el. Ai scos ? Ai scos pe dracu', și, în schimb, ai început să te lauzi că-l cunoști pe Adam Vintilă.
VICTOR : Ca să-i arăt că sînt la curent cu ancheta și că nu mi-e frică.
MANOLACHE : O amesteci pe Eva și-i arăți lui Meicu plicul... Plicul cu adresa...
VICTOR : Ca să vadă că știu.
MANOLACHE : Ce tactică e asta ? Îți dai armele pe mîna adversarului ? *(Excedat.)* Ești îngrozitor.
VICTOR : Tovarășe director...
MANOLACHE : Nu mai insista. *(Răstignit.)* Catastrofa mea e că nu pot să mă bazez pe nimeni. Cel puțin acum, taci. Nu te mai amesteca : cum deschizi gura, cum îți iese po-

rumbelul. *(Dezolare mocnită, destin vitreg.)* Lasă-mă, lasă-mă pe mine. Te rog. *(A intrat Adam cu ceștile de cafea.)*

ADAM : Serviți-vă, vă rog.

MANOLACHE : Admirabilă cafea.

VICTOR : De unde o luați ? *(Dar a înmuiat ultimele silabe, fiindcă a simțit privirea asasină a lui Manolache.)*

MANOLACHE : D-asta îi spuneam adineauri și lui Victor : „Dragă Victore, întîmplarea de azi-noapte a fost pur și simplu miraculoasă"...

ADAM *(timiditate și modestie, cu nasu-n ceașcă)* : De ce să exagerăm ?...

MANOLACHE : Nu, nu. A avut darul să ne deschidă ochii. Fiindcă, să știi de la mine, tovarășe Adam : nimic nu e mai periculos pe lumea asta, decît să bîjbîi pe întuneric...

VICTOR : Ca orbii, ca... *(Dar a tăcut, de spaima privirii lui Manolache.)*

MANOLACHE : Eu sînt ars. De exemplu, dumneavoastră ați auzit de Nacu...

ADAM *(în timp ce soarbe din cafea)* : Am auzit.

MANOLACHE : Nu vă puteți imagina ce am făcut eu pentru omul ăsta.

VICTOR : Și eu.

MANOLACHE : Și el.

VICTOR : Mai întîi că tovarășul Manolache l-a adus la „Spațiu".

MANOLACHE : Umbla cu pingelele rupte.

VICTOR : Nu reușea să intre nicăieri, că avea dosarul pătat.

ADAM : În chestia asta cu dosarul, să știți că de multe ori s-a și exagerat.

MANOLACHE : De acord, dar cazul lui era clar.

VICTOR *(fitil subțire)* : Că-și vîrîse mîinile în bani, la Craiova, pînă la coate.

MANOLACHE *(marțial și intransigent)*: Și eu trec cu vederea orice, dar cînd e vorba de cinste...

ADAM : ...Nu mai încape discuție. Aici nu mai stăm de vorbă.

MANOLACHE : Clar ! Vine, va să zică, la „Spațiu". Bun. Nu stă bine șase luni, și aflu într-o zi : cu Nacu e o istorie. N-a mai dat pe la serviciu de cinci zile. „Lăsați, fraților", zic, „de ce să-l dați afară, să rămînă pe drumuri, că are nevastă și copii ; îl iau în serviciu la mine..."

ADAM : Mai ales dacă-i și capabil...

MANOLACHE *(„obiectiv")* : De capabil, e capabil, ticălosul.

VICTOR : Foarte capabil.

MANOLACHE : Și totul era în ordine. Umbla toată ziua pe teren, n-auzeam nici o reclamație, eram foarte mulțumit.

ADAM : Înseamnă că are calități.

MANOLACHE : Nu neagă nimeni. Și nu m-aș fi gîndit în viața mea că o s-ajung cu el la vreun conflict. Cînd dormeam mai liniștit, izbucnește chestia cu primele. Nacu...

VICTOR : Ațîțat de Tacu...

MANOLACHE : Și mai ales de Meicu, vine într-o zi la mine și-mi zice : „Tovarășe Manolache, m-ați tăiat de la primă".

VICTOR : Ca să vedeți ce obrăznicie.

MANOLACHE *(lui Victor)* : Acum cine vorbește ? Eu sau dumneata ?

VICTOR : Dumneavoastră.

ADAM : Chestiunea este însă — numai așa, ca o curiozitate — de ce l-ați tăiat ?

VICTOR : Aveți dreptate, a fost o greșeală.

MANOLACHE : Să zicem. Dar să vedeți — fiindcă dumneavoastră trebuie să cunoașteți totul — ce om e Nacu. Noi lucrăm la repartizări de apartamente. În postu' ăsta, vorba aia, stai pe-un scaun electric. Nu dai cui merită, sau dai cui n-are dreptul, nu e numai o greșeală socială, ai făcut una...

ADAM : ...politică.

MANOLACHE : Clar. Trebuie să fii cu ochii în patru, că, vorba aia, dacă ai greșit...

ADAM : Nu te mai scapă nici dumnezeu din cer.

MANOLACHE : Acu', eu știam că Nacu îmi poartă sîmbetele, și eram atent. Mă pomenesc într-o zi cu o macioală.

ADAM : Cu cine ?

MANOLACHE : O nenorocită, una Miți. Curățică, dreptuță, dar încolo, nimic.

VICTOR : Nepoata lui Nacu.

MANOLACHE : Vine și el. Zice că așa și pe dincolo, c-o fi, c-o păți, c-a terminat nu știu ce școală, că bate la mașină și că s-o iau la mine la secretariat.

VICTOR : Eu v-am spus să nu vă băgați.

MANOLACHE : Zic : „Hai să-i astupăm gura lui Nacu", și-am luat-o.

ADAM *(ca să nu existe dubiu)* : Miți nu e Luiza...

MANOLACHE *(electrocutat)* : Nu... Nu... Alta.

VICTOR : Complet alta. Cu Luiza n-a fost nimic.

ADAM : Cum, nimic ? Nu e Luiza de pe Silvestru ?

MANOLACHE : Ba da, şi a fost ceva, dar de altă natură.

ADAM : Din cîte sînt eu informat, o poveste neplăcută.

MANOLACHE *(dezolare şi pocăinţă)* : Foarte.

ADAM *(lui Manolache)* : Se pare că dumneavoastră...

MANOLACHE : Eu ? *(Arătînd spre Victor, care a luat o poză smerită.)* El. *(Explicativ, lui Victor.)* Dumnealui, n-are rost să-i ascundem nimic. *(Lui Adam, zîmbet şi scuză.)* Ce vreţi ? Omul e om, şi, vorba aia, mai calcă şi pe de lături. Eu l-am prevenit : „Mă Victore, bagă-ţi minţile în cap" — că o cunoşteam : o exaltată. Acum, ce credeţi că vrea ? Să-şi lase omul nevasta şi s-o ia pe dumneaei. Noroc că n-a aflat Eva.

ADAM : Nu bănuie nimic ?

VICTOR : Ferească dumnezeu.

MANOLACHE : Uitaţi ce scrisoare mi-a trimis nebuna aseară : „Tovarăşe Manolache, după cum ştiţi, am fost mutată..." *(Explicaţii şi „principii".)* Trebuia. Cu morala nu te joci... *(Citind.)* „Sînt trei săptămîni de cînd încerc să am o întrevedere cu Victor, şi nu reuşesc..."

VICTOR : Ce, eu am timp de fleacuri ?

ADAM *(contaminat)* : Clar.

MANOLACHE *(citind)* : „Ieri a fost Eva la mine, ca să mă consoleze. Nu ştia că omul care mi-a distrus viaţa e chiar domnul Victor"... etăcă, etăcă... Poftim... *(A lăsat scrisoarea pe masă. Victor soarbe din paharul gol.)*

ADAM : Limpede. Mai doriţi apă ? Imediat.

VICTOR : Eu da, că, să vă spun drept, mi s-a cam uscat gura. *(Adam a ieşit.)*

MANOLACHE : Te-ai lămurit ?

VICTOR : Ştie tot.

MANOLACHE : Chestia cu Luiza numai Meicu a turnat-o. *(A intrat Adam cu apa.)* Grozavă apă.

VICTOR : Straşnică.

MANOLACHE : Şi, cum vă spuneam, acum intră pe fir Nacu. Prin Miţi. *(Roman poliţist, palpitant.)* Mă pomenesc într-o zi că vine Miţi la mine cu altă macioală. „Că, să vedeţi, tovarăşe Manolache, că nu ştiţi ce fată bună e, că n-are casă, că doarme pe unde apucă", şi că să-i dau eu o garsonieră. Zic : „Miţi dragă, vezi-ţi de treabă ; ce, de pictoriţele dumitale îmi arde mie acum ?"

ADAM : Cînd stau atîţia oameni în condiţii...

MANOLACHE : Clar. Şi dă-i şi dă-i, că are o gură de m-a speriat, „că e păcat să nu încurajaţi arta, că e drăguţă, că plînge toată ziua, şi că..." — să vedeţi, că aici e frumos — „a cîştigat la Pronosport cinci mii de lei şi că, dacă e nevoie pentru formalităţi..." *(Revoltă, protest, indignare.)* Zic : „Miţi, îţi dai seama ce-ai spus ?" Dar am simţit că nu e capul ei : capu' lui Nacu...

VICTOR : Şi al lui Tacu...

MANOLACHE : Dar, mai ales, al lui Meicu. Că ăsta e un diabolic. Dumneavoastră habar n-aveţi cum lucrează Meicu... Află cui i-a ieşit repartiţia de apartament. Bun... Se duce la om şi-i spune : „Vrei, neică, să ai casă ?" „Vreau", zice respectivul...

VICTOR : Că vrea toţi.

MANOLACHE : „Atunci să facem ce trebuie, să nu dureze formele". Şi costă două mii, trei mii, cinci mii, după cum e cazul. Aşa l-a lucrat pe Gheorghe Ispir, pe Angela Tudose, pe Niculae Plămădeală... că am declaraţiile lor aici. *(„Documentele" rămîn pe masă.)*

ADAM : Interesant. Foarte interesant...

MANOLACHE : Nu ? Şi, cum spun, zice Miţi : „Zău, daţi-i casă, că e fată bună, şi să vedeţi ce talent are, că face din alea, cum le zice... cu foi de viţă..."

VICTOR : Sărmăluţe...

MANOLACHE : Aş ! Nuduri. Dar, cum v-am spus, eu mi-am dat seama, numaidecît, că e pusă la cale de Nacu. Dar dacă refuz, înseamnă că o scap din mînă. Şi pe ea, şi pe el. Ia să mă fac că accept, să vedem pînă unde merge. Şi-i zic lui Miţi : „Spune-i să se ducă la Victor".

VICTOR : La mine.

MANOLACHE : Şi a venit. A dat banii, dar eu îi spusesem lui Victor : „Iei banii, îi pui într-un plic, şi-i bagi într-un sertar, să fie corp delict..." Asta a fost acum şase luni...

VICTOR : Şi opt zile.

ADAM : Precis ?

MANOLACHE : Precis. Şi de atunci, nimic. Alaltăieri după-masă, ba nu, mint, cu o zi înainte, mă văd cu Nacu. „Ce mai faci, tovarăşe Manolache ?" „Ce să fac ? Muncă". Zice : „Ei, atunci să fii sănătos şi să te gîndeşti". *(Definitiv, ca un satîr.)* În clipa aia, m-am lămurit că banditul coace ceva.

ADAM : Şi nu poţi s-o negi, a copt-o bine.

MANOLACHE *(inocență și năpastă)* : Vă place?
ADAM *(pe gînduri)* : Nu-mi place, nu-mi place deloc.
MANOLACHE : Va să zică, eu îl scot din noroi, și el umblă să mă omoare.
VICTOR : Că n-am făcut nimic. Plicul e în sertar. Poate să controleze oricine.
ADAM : Tovarăși, ce să vă spun? E grav.
MANOLACHE : Ca să vedeți perfidie...
ADAM : Grav de tot.
MANOLACHE : Și nu m-ar durea, dacă m-aș ști cu ceva. Dar plicul...
VICTOR : E în sertar.
ADAM : Cît se poate de grav.
MANOLACHE : Fericirea este că pînă la ora asta, în afară de dumneavoastră, nu știe nimeni. *(A băgat capul pe ușă Clotilda.)*
CLOTILDA *(lui Adam)* : Te caută de la ziar.
ADAM : Mă iertați. *(A ieșit.)*
MANOLACHE *(fiere și vitriol)* : Ei, neică, acu' să te văz pe unde scoți cămașa.
VICTOR : Ce ne facem?
MANOLACHE : „Ce ne facem? Ce ne facem?" Singura soluție: bagi mîna-n buzunar, zici : „Iartă-mă, portofel, că te insult" și încerci să-l ungi. Fugi la C.E.C.
VICTOR : Nu, că am cotizațiile sindicale la mine.
MANOLACHE : Cît?
VICTOR : Cinci mii.
MANOLACHE : N-ajunge. Ce să faci cu cinci mii? N-ai auzit? „E grav!" Și pe urmă a adăugat : „Cît se poate de grav..."
VICTOR : Dumneavoastră n-aveți nimic?
MANOLACHE : Eu am plicul...
VICTOR : Care?
MANOLACHE : Ce întrebi ca un cretin? Ăla de l-am pregătit să-l punem în sertar...
VICTOR : Să-i dăm zece?
MANOLACHE : Nu e prea mult?
VICTOR : Să încercăm cu șase?
MANOLACHE : Prea puțin. Să-i dăm opt.
VICTOR : Opt îi ajunge, trăsni-l-ar dumnezeu de pîrlit. Cum îi dăm?
MANOLACHE : Să-i punem pe masă, de la obraz, nu merge.
VICTOR : Să-i dăm în mînă, ca la doctor, cum să-i strecori cogeamite purcoiul?
MANOLACHE : Stai. Ia plicul ăsta pe care l-a uitat la Eva. Vezi ce e înăuntru.
VICTOR *(deschizînd plicul lui Adam)*: Un articol.
MANOLACHE : Citește-l. Te pomenești că l-a și scris. Ce spune?
VICTOR *(citind)* : „Istoria sumerienilor".
MANOLACHE : Citește.
VICTOR *(citind repede)* : „Locuitorii trăiesc în case primitive..."
MANOLACHE : Auleu!
VICTOR : ...„În cămăruțe lipsite de lumină..."
MANOLACHE : Ai văzut?
VICTOR : ...„Cîte cinci-șase într-o încăpere..."
MANOLACHE : Ne-am topit! Să-i dăm zece.
VICTOR : ...„Și, totuși, o veche civilizație se dezvoltă în strînsă legătură cu Babilonul..."
MANOLACHE : Cu Babilonul?
VICTOR *(citind mecanic, fără să înțeleagă)* : ...„Pe plăcuțe de argilă, cuneiformele consemnează o întreagă istorie, pe care abia acum o descifrează arheologii..."
MANOLACHE : Arheologii? Ce te uiți așa la mine? Ce, noi sîntem arheologi? Dă alea cinci încoace, să scoatem două afară, care va să zică, trei, și cu cinci din plic, opt. *(A băgat două mii de lei în buzunar.)* Bagă-i plicu-n plic, lipește, și zi că n-a fost nimic.
VICTOR *(în timp ce face operația)* : Și credeți c-o să-și dea seama?
MANOLACHE : Păi ce, el nu știe că plicul ăsta, al lui, a stat azi-noapte la Eva?
VICTOR : Aveți dreptate. Ah, Tacule, îmi pici tu în mînă, ne socotim noi. *(A intrat Adam.)*
ADAM *(după o scurtă pauză, necontenit pe gînduri)* : Neplăcută poveste, ce să-i faci!
MANOLACHE *(decepție în fața prăbușirii condiției umane)* : Ca să vedeți pînă unde poate să meargă ticăloșia omului...
ADAM : Complicații... complicații serioase.
MANOLACHE : Acu', ce s-o mai lungim, că v-am răpit și așa prea multă vreme.
VICTOR : E totuși atît de bine să știi că ai undeva un prieten...
MANOLACHE : O ușă unde să bați. Hai, Victore, să mergem, să-l lăsăm pe dumnealui, că nici cu scrisul ăsta nu-i ușor.
VICTOR : Așa încît vă salut, și să știți că Eva o să se bucure că v-am cunoscut.

MANOLACHE : Mai ales că ducea grija plicului. Știți, să nu se piardă.
ADAM : Mulțumesc, mi-ați făcut un mare serviciu.
VICTOR : Vai, orișicînd, dacă-l mai pierdeți o dată, că noi...
MANOLACHE : Respectele mele.
VICTOR : Să trăiți. *(Au ieșit. După o scurtă pauză a intrat Clotilda.)*
CLOTILDA : Nu vrei să mănînci ceva? Că n-ai pus nimic în gură...
ADAM : Nu mi-e foame. Ce nemernici...
CLOTILDA : Cine ?
ADAM : Și ce tragedie...
CLOTILDA : Cum ?
ADAM : Ce dramă... O femeie tînără, frumoasă, de o rară gingășie...
CLOTILDA : Am înțeles.
ADAM : ... pe mîna cui să încapă...
CLOTILDA *(securea implacabilă a prozei cotidiene)* : Dumneata bați cîmpii și „Editura" a telefonat iar că, dacă nu trimiți pînă mîine dimineață corectura, îți bagă „Sumerienii" pe gît.
ADAM : Așa a spus ?
CLOTILDA : Așa.
ADAM : Cine ?
CLOTILDA : Păun.
ADAM *(decolare în vis)* : Gîndește-te, madam Clotilda, fă un efort de fantezie și imaginează-ți o femeie, întruchipare a tuturor virtuților, condamnată să suporte jugul unei vieți de abdicări și umilințe în tovărășia unui borfaș... I-ai văzut ?
CLOTILDA : De unde sînt ?
ADAM : De la „Spațiu". De la Spațiul locativ... *(Scandîndu-le numele cu un dispreț suveran.)* Manolache și Victor. Victor e dumnealui, soțul. Pînă azi-noapte îl credeam doar o ființă detestabilă. Vorbesc, în plan moral. M-am lămurit : un pungaș. Ce catastrofă... Închid ochii și o văd...
CLOTILDA : Mai bine deschide ochii și așază-te la birou.
ADAM : Mi-o imaginez în clipa asta...
CLOTILDA *(goarna destinului)* : Corectura !
ADAM : Ești prozaică, madam Clotilda, respinsă de reverie și de starea de grație a poeziei. *(A băgat capul pe ușă Actorul.)* Ecce homo ! Intră, Actorule, iată omul care-mi trebuie. *(Actorul a intrat, are în mînă un ghiveci cu o singură floare.)*
ADAM : Ce-i asta ?
ACTORUL : În semn de omagiu. Aceluia care știe să prețuiască arta...
ADAM *(arătîndu-i-l Clotildei)* : Uite-te bine la el, ține-l minte : un geniu !
CLOTILDA *(numai dubii)* : Să dea dumnezeu ! *(A ieșit.)*
ACTORUL : Sper că n-am picat prost.
ADAM : Dimpotrivă.
ACTORUL : Și cînd te gîndești că era cît p-aci să nu nimeresc. Azi-noapte, cînd te-am adus, nici eu nu mă țineam prea bine.
ADAM : Ce noapte... Uite, vreau să-ți fac o mărturisire, pe care nu știu dacă o s-o crezi.
ACTORUL : Cred.
ADAM : Am dus pînă acum o existență modestă și sobră, viață de corector. Știi cum îmi spun la ziar colegii ? „Pustnicul". Și, deodată, această noapte de vis... *(Scurtă pauză.)* Ai văzut-o...
ACTORUL : O fi plecat ?
ADAM : A plecat.
ACTORUL : De unde știi ?
ADAM : A fost bărbatul ei aici.
ACTORUL *(panică)* : Aoleu ! A aflat c-ați stat de vorbă ?
ADAM : I-a spus ea.
ACTORUL : A făcut scandal ?
ADAM : Nu, destul de civilizat. Păcat că e escroc.
ACTORUL : Cum escroc ?
ADAM : Escroc. Și, ai băgat de seamă, aseară, cu ei la masă mai era unul, șeful lui : tartorul escrocilor.
ACTORUL : Cum ai aflat ?
ADAM : De la ei... Dar gîndește-te la altceva, la tragedia femeii obligate să-și ducă viața lîngă un asemenea individ imund... Ce destin...
ACTORUL : Și de ce-a venit ?
ADAM : Să-mi aducă plicul ăsta. L-a luat Eva aseară din greșeală... Era foarte tulburată. Acum e la cabană... Închid ochii și o văd... Vîntul zgîlțîie bîrnele vechi...
ACTORUL : În august ?...
ADAM : Cabaniera a făcut focul... aruncă buștenii în cămin. Într-un colț, un sas bătrîn cîntă la țiteră o veche romanță... Ea stă cu ochii ațintiți la jar și visează... *(„Contrastul blestemat".)* Ea visează, iar eu nici nu mă gîndesc la dezastrele ei, n-am răgazul.
ACTORUL : De ce ?
ADAM : Fiindcă trebuie să mă așez la birou și să fac urgent corectura la „Istoria sumerienilor"...
ACTORUL *(ridicîndu-se de plecare)* : Înseamnă că am picat prost.
ADAM : Stai, nu mă lăsa singur.
ACTORUL : Trebuie să faci corectura.
ADAM : Nu-mi aduce aminte... Lumea asta are niște rigori îngrozitoare, Actorule... Ea se gîndește la mine... Eu...
ACTORUL : ...te gîndești la ea.

ADAM : Şi nu pot pleca acolo, la ora douăsprezece fără cinci noaptea, din motive economice lesne de înțeles, şi fiindcă în fața mea stă corectura asta, ca un cuțit de ghilotină.
ACTORUL : Te plîng. *(A băgat mîna în buzunar şi a început să numere nişte bani.)*
ADAM : Ce faci acolo ?
ACTORUL : Revăd rezervele interne. Două sute doi lei. *(Împingîndu-i banii pe masă.)* Dacă-ți pot fi de folos, îți stau la dispoziție.
ADAM : Eşti un înger, Actorule.
ACTORUL : Lăsați...
ADAM : Şi dacă nu pot primi ofranda, sînt în schimb emoționat. Şi fericit. Şi ştii de ce ? Fiindcă am descoperit în tine un om. In timp ce tu, care mă cunoşti de azi-noapte, eşti în stare să-mi dai ultimul tău ban, bunul meu prieten Păun îmi trimite vorbă că, dacă nu termin pînă mîine dimineață corectura, îmi vîră „Sumerienii" pe gît. Auzi cum îmi vorbeşte ? *(Îşi pipăie obrazul şi constată dezolat că e nebărbierit.)* Actorule, vrei să-mi faci un serviciu ?
ACTORUL : La dispoziție.
ADAM : Un drum pentru mine. Te superi ?
ACTORUL *(replică din nu ştiu ce tragedie nejucată) :* Nu mă supăr decît atunci cînd văd omul umilit de om.
ADAM : Perfect ! *(la o hîrtie şi scrie febril, cu glas tare) :* „22 august 1960". Ce oră e ? Şapte... „Ora şapte... Fostul meu dragă Păun... Îți scriu fiindcă nu vreau să-ți mai vorbesc. Îți trimit înapoi textul «Sumerienilor», pe care nu-l mai corectez. Nu te salut. Adam Vintilă". *(Actorului, în sfîrşit răcorit.)* Iei plicul cu biletul ăsta şi-l duci la „Editură". Adresa e pe plic.
ACTORUL : Şi mă întorc ?
ADAM : Imediat.
ACTORUL : Fulger. *(S-a îndreptat grăbit spre uşă, s-a oprit.)*
ADAM : Ce e ?
ACTORUL : Mă gîndesc : mînia e totuşi un sfetnic prost. Mîine n-o să-ți pară rău ?
ADAM : N-am regretat niciodată nimic din ceea ce am făcut pentru salvarea demnității mele.
ACTORUL : Ai luat un aconto.
ADAM : O să-l dau înapoi.
ACTORUL : Iată un gest care mă indispune. *(Revenind spre mijlocul camerei.)* În definitiv, cîte pagini sînt „Sumerienii" ăştia ?
ADAM : Optzeci.
ACTORUL : Dacă ne aşezăm amîndoi la lucru, în trei ore am terminat.
ADAM : Ştii să faci corectură ?
ACTORUL : În viața asta, numai popă n-am fost.
ADAM *(entuziasm convins) :* Actorule, eşti o minune a înțelepciunii. Ascute creioanele, mă duc să fac cafele. *(Adam a ieşit, Actorul a ascuțit cîteva creioane, a luat cuțitul de tăiat hîrtie, a deschis plicul, a tras afară manuscrisul şi plicul cu bani ; a încremenit cu teancul de bancnote în mînă. Începe să numere febril. Se uită din cînd în cînd spre uşă, a terminat de numărat banii, a băgat banii în plicul mic, l-a pus sub plicul mare ; a intrat Adam cu ceştile de cafea.)* Le-am făcut tari şi amare, ca să ne țină. Ce te uiți aşa la mine ?
ACTORUL : Ascultă, Adame, noi ne cunoaştem numai de azi-noapte, nu ?
ADAM : Îndeajuns ca să te prețuiesc.
ACTORUL : Vreau să te întreb ceva.
ADAM : Întreabă-mă.
ACTORUL : Tu, în general, minți ?
ADAM : Nu.
ACTORUL : Pe cuvîntul tău de onoare ?
ADAM : Pe cuvîntul meu de onoare.
ACTORUL : Pe cuvîntul tău de onoare că, atunci cînd îți dai cuvîntul de onoare, nu minți ?
ADAM : Pe cuvîntul meu de onoare.
ACTORUL : Curios.
ADAM : De ce ?
ACTORUL : Cîți bani ai tu în casă ?
ADAM : Total general ?
ACTORUL : Total general.
ADAM *(numărînd) :* O sută şaizeci şi şase. Şi chenzina e tocmai vineri.
ACTORUL : Ascultă, Adame, ce-ai spune dacă ți-aş anunța : sînt informat că în această cameră există suma de lei opt mii ?
ADAM : Că eşti nebun, şi eu şi mai nebun dacă umblu cu tine de azi-noapte şi n-am observat.
ACTORUL *(a dat plicul deoparte, ca un scamator, banii inundă masa) :* Voilà !
ADAM *(trăsnit) :* Ce-i asta ?
ACTORUL : Bani.
ADAM : I-ai furat.
ACTORUL : Eu ?
ADAM : Sînt falşi.
ACTORUL : Sînt buni.
ADAM : De unde ?
ACTORUL : I-am găsit aici în cameră.
ADAM : Imposibil.
ACTORUL : In plic.
ADAM : În plic ?

ACTORUL : În plicul din plic. În plicul cu textul „Sumerienilor".
ADAM : Stai, că înnebunesc. Plicul ăsta l-am luat eu cu mîna mea, aseară, de la „Editură". Am controlat : „Istoria sumerienilor", capitolul patru.
ACTORUL *(verificînd şi el manuscrisul) :* Capitolul patru, corespunde. Şi în plic, nici un ban ?
ADAM : Ce să caute banii în plic ?
ACTORUL : Plata pentru corectură.
ADAM : Opt mii ? Toată corectura e o mie patru sute, din care jumătate am şi încasat. *(Recapitulînd în continuare.)* Pe urmă, de la „Editură", cu plicul în mînă, m-am dus la restaurant. Aici, din greşeală, l-a luat Eva... Era atît de tulburată...
ACTORUL *(„Evrika") :* Atunci e simplu : banii ţi i-a băgat ea în plic.
ADAM : Eva ? De ce să-mi dea Eva bani ?
ACTORUL : Ai noroc la femei.
ADAM : Actorule, nu glumi, simt că înnebunesc. De ce să-mi dea mie Eva bani ?
ACTORUL : Femeie subţire, şi-a dat seama că nu o duci strălucit...
ADAM *(strigînd) :* Opt mii de lei ?
ACTORUL : Şi de ce ţipi ? Ţi-a dat, nu ţi-a luat. Într-adevăr, recunosc, e cam mult.
ADAM : Or fi banii ei de concediu.
ACTORUL : Chiar şi aşa şi e exagerat.
ADAM : Oricum ar fi, banii trebuie daţi înapoi.
ACTORUL : Urgent.
ADAM : Da, dar cui ?
ACTORUL : Are un bărbat. Cum îl cheamă ?
ADAM : Victor.
ACTORUL : Şi mai cum ?
ADAM : Nu ştiu.
ACTORUL : Unde stă ?
ADAM : Nu ştiu.
ACTORUL : Unde lucrează ?
ADAM : La „Spaţiu".
ACTORUL : Ce face acolo ?
ADAM : Fură.
ACTORUL : Mult ?
ADAM : Nu mult, dar des.
ACTORUL : În ce raion ?
ADAM : Nu ştiu.
ACTORUL : Dragul meu, destinul te persecută ; trebuie să opreşti banii.
ADAM : Şi ce să fac cu ei ?
ACTORUL : Îi bem. Dar ia stai... O adresă avem totuşi.
ADAM : Care ?
ACTORUL : Cabana...
ADAM : ...„Ciuta". Actorule, eşti un geniu.
ACTORUL : Iar ? Ce facem ?
ADAM : Plecăm la cabană.
ACTORUL : Cînd ?
ADAM : Imediat. Cîţi bani ai spus că ai ?
ACTORUL : Total general : două sute doi lei.
ADAM : Şi cu o sută şaizeci şi şase ?
ACTORUL : Trei sute şaizeci şi opt.
ADAM *(întinzîndu-i banii) :* Perfect. Casa la tine. *(Strigînd.)* Madam Clotilda... Madam Clotilda... *(A intrat, alarmată, surprinsă, Clotilda.)* Unde-i Gică ?
CLOTILDA : La bucătărie.
ADAM : Ia plicul şi scrisoarea asta şi să le ducă la „Editură"... Stai ! Rucsacul !
CLOTILDA : Da' ce faci, pleci ?
ADAM : Nu pune întrebări inutile. *(Actorului.)* Trecem pe la tine pe-acasă, să-ţi iei...
ACTORUL : Nu e nevoie : eu, dimineaţa cînd plec, iau totul cu mine...
ADAM : Perfect ! Deci, schimburi în dublu exemplar, madam Clotilda, aparatul de ras, săpunul, pămătuful, peria de dinţi, pasta, şi roagă-l pe Gică să-mi împrumute rucsacul lui.
CLOTILDA *(fără nici o nădejde) :* Şi corectura ?
ADAM : Am isprăvit, am demisionat. Nu mai corectez erori tipografice. Umane. *(Către Clotilda, cu un mic glob pămîntesc în mînă.)* Vezi dumneata acest glob ?
CLOTILDA : Îl văz.
ADAM : E al meu.
CLOTILDA : Al dumitale, că nu ţi l-a luat nimeni.
ADAM : Nu ăsta. *(Bătînd cu piciorul în duşumea.)* Ăsta. Cu tot universul care-l înconjoară, pînă la galaxiile cele mai îndepărtate şi unde va ajunge într-o zi demnitatea umană... Unde locuieşti, madam Clotilda ?
CLOTILDA : Ghiocei, 3 !
ADAM : Eroare ! Mentalitatea lui Manolache. D-asta fură la „Spaţiu". Într-o suburbie a Universului.
CLOTILDA : Fură şi el unde poate.
ADAM : Da, dar ştii de ce ? Din vina cui ? *(Năprasnic.)* A dumitale.
CLOTILDA : A mea ?
ADAM : Ştii tu, Actorule, cum îmi reprezint eu lumea ? Un vast tribunal în care sîntem toţi, deopotrivă, judecători şi inculpaţi. *(E la birou şi sună dintr-un clopoţel ca un preşedinte de curte.)* „Ai furat ?" *(A trecut în faţa biroului, în „boxă".)* „Am furat". *(Din nou la birou.)* „De ce ?" *(În „boxă".)* „Fiindcă n-ai vegheat". *(La locul celor ce judecă.)* Eu veghez !

CLOTILDA : Domnu' Adam, nu te supăra, ai înnebunit.
ADAM : Exact !
CLOTILDA : De cînd ?
ADAM : De cînd am fost izgonit din Paradis. Spune-mi, ţi-ai pus vreodată problema ce a devenit Paradisul după izgonirea Omului ? O planetă părăsită şi dezolată. A sosit, în sfîrşit, momentul să-l repopulăm. Cu oameni. Primii oameni adevăraţi ai lumii. Madam Clotilda, înţelege, eu nu pot sta aici, cu nasul în corectură, cînd, undeva, o fiinţă se zbate, în nevoie, sub ghilotina atîtor nefericiri. Eu am răspundere.
ACTORUL : Şi eu !
ADAM : Şi el. Amîndoi, toată lumea. *(Clotilda a ieşit ; Adam a băgat în buzunar plicul cu bani, a deschis dulapul, scoate lucruri pe care le înfundă în rucsac ; a intrat Clotilda cu celălalt sac de călătorie ; Adam îl umple şi pe acesta.)*
CLOTILDA *(dezarmată)* : La ce oră pleacă trenul ?
ADAM : La douăsprezece fără cinci.
CLOTILDA : Păi, nu e nici opt.
ACTORUL : Ceasornicul dumitale e demodat; respectă mişcarea astrelor. *(Patetic.)* E ora plecării !
CLOTILDA : Ce-o să faceţi atîtea ceasuri în gară ?
ACTORUL : Ce-o să facem ? Dar ce e mai frumos pe lumea asta decît o gară ? *(Inspirat.)* Trenuri, oameni, batiste, lacrimi, sfaturi, nu scoate capul pe fereastră, pericoloso sporgersi... Şi mai e şi un restaurant, unde aştepţi...
CLOTILDA : Pe cine ?
ACTORUL : Pe nimeni. Hai, Adame.
CLOTILDA : Dacă te caută de la „Editură" ?
ACTORUL : Am plecat.
CLOTILDA : Unde ?
ADAM : În neant.
CLOTILDA : De la ziar ?
ADAM : De la ziar sînt în concediu. Dacă întreabă totuşi, sînt la cabană, la „Ciuta".
CLOTILDA : Ce-i acolo ?
ADAM : Nu „ce". „Cine" e acolo ?
ACTORUL : Aceasta e întrebarea.
CLOTILDA : Cine ?
ADAM *(simplu, fără nici o emfază)* : Visul. Visul pe care l-ai visat o viaţă întreagă cu ochii închişi, cu o înfrigurare pătimaşă şi îndîrjită. Visul care ţi-a mîngîiat nopţile de adolescent întîrziat şi niţel ridicol... Visul... Hai. Actorule ! *(Dar s-a oprit în prag.)* Dar stai : e ora opt !
ACTORUL : Ora gongului !
ADAM : Ora cînd se aprind luminile rampei.
ACTORUL : Cînd sala freamătă de oameni, iar tu, sub grimă, în spatele cortinei, aştepţi secunda de emoţie şi de elevaţie... Ce jucăm astă-seară?
ADAM : „Visul unei nopţi de vară"...
ACTORUL : Exclus, e comedie, o detest.
ADAM : Te rog, de dragul meu, să auzim, să auzim : Puck !
ACTORUL *(intrînd în pielea personajului)* : „Da, sînt vagabondul nopţilor de vară ce trece prin casele oamenilor ca o fantomă a surîsului. Cîteodată, înspăimînt o cumătră căreia i s-a tăiat laptele în oală... Altă dată, dau unei fecioare visul nopţii de nuntă, unui zgîrcit, spaima că i-au dispărut comorile, unui gelos, coşmarul că şi-a prins nevasta. Dar totdeauna şi pretutindeni, năzui spre fericire..." La revedere, madam Clotilda.
ADAM *(ieşind)* : Rămîi cu bine !...
(Au ieşit. Clotilda a rămas perplexă în mijlocul camerei, începe să pună ordine în balamucul odăii ; o bătaie în uşă şi intră trei bărbaţi cu feţe lungi şi funerare.)
MEICU : Tovarăşul Vintilă aici locuieşte ?
CLOTILDA : Aici.
NACU : Fii bună şi spune-i că am vrea să-i vorbim.
CLOTILDA : Dumneavoastră de unde sînteţi ? De la „Editură"?
MEICU : Nu.
CLOTILDA : De la ziar ?
NACU : Nu.
CLOTILDA : De la „Spaţiu"?
TACU : De ce de la „Spaţiu"?
CLOTILDA : Că au mai fost doi tovarăşi de la „Spaţiu" astăzi.
MEICU : Serios ? Cine ?
CLOTILDA : Manolache şi Victor.
MEICU *(după ce a schimbat o privire plină de semnificaţii cu ceilalţi)* : Interesant.
NACU : Foarte interesant.
TACU : Vrei să fii bună să-l chemi ?
CLOTILDA : Păi, de unde să-l iau dacă e plecat ?
MEICU : A plecat ?
CLOTILDA : Sigur.
NACU : Unde ?
CLOTILDA : A plecat din Bucureşti.
TACU : Ce vorbeşti, care va să zică a plecat...
CLOTILDA : Da... la cabană, la „Ciuta". *(Trei priviri încrucişate, ca trei săbii.)*
MEICU : Ehe...

CLOTILDA : Ce „ehe"? N-are și el dreptul, după un an de zile de muncă, să se odihnească ?
MEICU : Cum să nu.
NACU : E normal.
TACU : Care va să zică, la cabană...
CLOTILDA : La „Ciuta"...
MEICU : Noroc, tovarășă.
NACU : Noroc... *(Și au ieșit, la fel de sumbri și la fel de funerari.)*
CLOTILDA : Noroc ! *(După o clipă de cugetare adîncă.)* Ca să vezi... Doisprezece ani nu-l caută nimeni. Nici o scrisoare, nici o telegramă, nici o citație, nimic. Și într-o singură zi, tot balamucul ăsta. Aoleu, Adame, Adame, cauți paradisul... Tare mi-e frică să n-ajungi în iad.

Și, în timp ce începe să-i adune lucrurile, cade

CORTINA

ACTUL III

Cabana „Ciuta", la cota 1700. Odaia de jos, cu tavanul din bîrne afumate. Trei măsuțe cu scaune confortabile, tejgheaua în spatele căreia odihnesc, pe polițe, sticle cu băuturi. O scară de lemn, cu cîteva trepte, duce spre odăile de culcare. Sub scară, o ușă ce dă spre singura cameră de dormit de la parter. O măsuță cu un aparat de radio. Pe pereți, obișnuitele afișe de turism. În prim-plan, spre rampă, terasa cu două șezlonguri. Se poate ieși din cabană și prin terasă. La ridicarea cortinei, o singură masă ocupată. Cabaniera a adus o sticlă de suc și a ieșit.

MANOLACHE : I-am dat plicul, ne-a mulțumit...
VICTOR : Ne-a servit o cafea...
MANOLACHE : I-am mulțumit. Un om admirabil.
VICTOR : N-ai exagerat deloc.
MANOLACHE : Dar să-ți povestesc altceva. Plecăm de la Adam. Bun. Pe cine crezi că zărim la capul lui 23, cu ochii după tabla străzii ?
EVA : Pe cine ?
MANOLACHE : N-o să-ți dea prin cap : Nacu !
VICTOR : ...Tacu !
MANOLACHE : Și, în primul rînd : Meicu !
EVA : Ce căutau acolo ? Unde se duceau ?
MANOLACHE : Clar ! La Adam. Păi, ce-ți închipui, se astîmpără Meicu ?
EVA : Dar, în definitiv, ce vor oamenii ăștia ?
MANOLACHE : Ce vor ? Vor, că se simt cu musca pe căciulă, asta vor. Și că s-a strîns funia la par. Eu i-am mirosit de mult.
VICTOR : Și eu.
MANOLACHE : Și el. Cînd și-au dat seama că sînt pe urmele lor, ce și-au zis ? „S-o luăm noi înainte." S-au dus la ziar, au turnat ce le-a venit la gură, și-au pornit ancheta. Ieri, iar pe capul lui. D-asta îți spun: e bine să fim la București, toți.
EVA : Care „toți" ?
MANOLACHE : Eu, Victor, dumneata...
EVA : Eu ? De ce ?
VICTOR : D-aia : că m-am însurat cu o cretină.
MANOLACHE *(admonestare „pedagogică")* : Victor, te rog !
EVA : Lăsați, sînt obișnuită.
MANOLACHE : Iar dumneata, Eva, nu fi superficială, nu minimaliza.
VICTOR : Asta e: minimalizează ; toată viața numai asta a făcut : a minimalizat.
MANOLACHE : Iar începi ?
VICTOR : Mă rog ; tac.
EVA : Spuneți că l-ați văzut pe Adam...
MANOLACHE : Văzut, dar una e dacă mă vede pe mine, și alta e dacă te vede pe dumneata. *(Subtilitate și „diplomație".)* Dacă, în cursul anchetei, cere oarecare date, nu e mai bine să le capete de la noi, și nu de la ei ?
VICTOR : Și nu e mai bine să le capete de la tine, și nu de la noi ? Așa că, ce s-o mai lungim, fă-ți bagajele, și hai !
MANOLACHE : Stai. Pînă diseară e vreme. Unde spuneai că vrei să te duci ?
EVA : Pe Vatra Susaiului...
MANOLACHE : Foarte bine. Du-te, umblă, distrează-te...
VICTOR : Că de vacanță îmi arde mie.
MANOLACHE *(lui Victor)* : Gata ! *(Evei.)* Pînă la prînz ești înapoi, nu ?
EVA : Sigur.
MANOLACHE : Foarte bine... Și nu te uita la ce spune el, că, nu e așa ?, important e nu ce zice omul, ci... vorba aia...
EVA : Am plecat. *(Și a ieșit.)*
MANOLACHE : Mare mitocan ești, domnule...
VICTOR : De ce, tovarășe director ?
MANOLACHE : Ce să mai vorbim ?... Cînd ai lîngă dumneata o asemenea

femeie, nu e permis, înţelegi, nu e permis... Dar, hai, şi să nu mai pierdem vremea. Undiţele le-ai luat ?
VICTOR : Luat.
MANOLACHE : Mulinetele ?
VICTOR : Aici.
MANOLACHE : Rîme ?
VICTOR : Tot.
MANOLACHE : Numai de-am prinde ceva...
VICTOR : Vai de mine, tovarăşe director, dumneavoastră să nu prindeţi ! Eu, se poate. Dar dumneavoastră... Numai să fie peştii...
MANOLACHE : ...oameni de-nţeles. Hai.

(Şi au ieşit prin terasă. Cabaniera a strîns masa, a dat drumul aparatului de radio ; o scurtă pauză şi intră Adam. În urma lui, cu o figură de mucenic, Actorul.)

ADAM : Bună ziua !
CABANIERA : Bună ziua.
ADAM : Aici e cabana „Ciuta“ ?...
CABANIERA : Cabana „Ciuta“, sicher.
ACTORUL *(somaţie)* : Lista călătorilor!
CABANIERA *(luată repede)* : Lista călătorilor ? Sofort ! *(Consultînd un registru.)* Eine Dame...
ACTORUL : Eine Dame. Perfect. Numele ?
CABANIERA : Eva Pandelea, aus Bucarest.
ACTORUL : Corespunde. E în regulă.
ADAM : Putem mînca ceva ?
CABANIERA : Sicher : à la carte, menu... Zalat, borş ardelenesc, papricaş...
ADAM *(expresie a fericirii, Actorului)* : Poţi să-ţi mai doreşti ceva ?
ACTORUL *(martir)* : Da : un pat.
CABANIERA : Aveţi repartiţie ?
ADAM : Nu.
CABANIERA : Atunci e unmöglich. Ohne repartiţie nu se poate.
ACTORUL *(trăsnetele lui Wottan)* : Warum ?
CABANIERA : Fiindcă trebuie.
ACTORUL : Şi cine n-are repartiţie să piară în creierul munţilor, devorat de lupi ?
CABANIERA *(început de intimidare)* : Bei uns nu există lupi.
ACTORUL : Serios ? Va să zică, dumneata negi fauna Romîniei ? *(Lui Adam, morgă şi „condescendenţă“.)* Kommen Sie, Genosse Minister ! *(Cabanierei, cu toate subînţelesurile.)* Aici e cabana „Ciuta“, nu ?
CABANIERA *(mecanic, profesional)* : ...Aşezată într-o poziţie pitorească, pe versantul de apus al masivului Crestatu, tausend sieben hundert Metter, sporturi de iarnă, patinaj, schi, bob...
ACTORUL : ...und so weiter. Kommen Sie, Genosse Minister !
CABANIERA : Moment, pentru o noapte aţi spus ?
ADAM : O singură noapte.
CABANIERA : Pentru o noapte se poate. Nehmen Sie Platz. *(A ieşit, a reintrat cu un braţ de aşternuturi.)* Sofort ! *(A urcat.)*
ADAM : Ce-o să spună cînd ne-o vedea ?
ACTORUL : Ne întoarce spatele...
ADAM : Eu cred că cel mai bun lucru ar fi să-i spun...
ACTORUL : Fals !
ADAM : Dar dacă îmi răspunde ?...
ACTORUL : Mă las jupuit de viu.
ADAM : Bine, dar am eu dreptul...
ACTORUL : N-ai !
ADAM : Urmează că...
ACTORUL : Toată noaptea în tren numai asta ţi-am explicat : depinde cu ce începi...
ADAM : Atunci nu-i spun nimic şi îi dau...
ACTORUL : Dimpotrivă ! Spune-i tot şi dă-i pe urmă. *(Scurtă pauză.)* Ascultă, Adame, nu vrei să mă laşi pe mine ?
ADAM : Şi tu cum ai începe ?
ACTORUL : Nu ştiu, depinde de ce spune ea.
CABANIERA *(din capul scării)* : Poftiţi, bitte sehr...
ACTORUL *(în timp ce urcă)* : Danke sehr... Noroc de nemţeasca mea, că altfel erai pierdut. *(Au ieşit, Cabaniera a coborît cu buletinele noilor veniţi, pune ordine în scriptele ei ; intră prăfuiţi, zdrobiţi de oboseală, Nacu, Tacu şi Meicu.)*
MEICU : Bogdaproste c-am ajuns.
TACU : Ziceam că mor în drum.
NACU : Ideea ta, să lăsăm maşina jos.
MEICU : Gălăgie mică ! *(Cabanierei.)* Tovarăşă, acu' dacă ne dai nouă o bere rece, să scîrţîie, şi un mizilic, nu mai avem nici o pretenţie. *(Confidenţial şi satisfăcut.)* Fraţi meseriaşi, e bine.
NACU : E bine ? De ce e bine ?
MEICU *(dispreţ pontifical)* : Fiindcă eşti tu băiat deştept.
NACU : Ce-ai cu mine, nene Nae, de ce mă insulţi întruna ?
MEICU : Nu eu : natura. Noroc şi sărbători naţionale fericite, straşnică bere. Care va să zică, noi stăm la Bucureşti şi ne topim pe caniculă, şi coana Eva la vilegiatură cu intimatul.
NACU : Dar el o fi aici ?
TACU : Dacă nu e aici ?

NACU *(lui Meicu)* : Dumneata ce zici ?
MEICU *(siguranță și mister)* : De, știu și eu...
NACU : Și coana Eva, ce poamă...
TACU : Eu o știam de mult...
NACU : Dar aici, taie-mă, omoară-mă, nu e capul ei.
TACU : Al cui ?
NACU *(certitudine veche)* : Manolache.
TACU : Sfînt ! Și l-ai văzut pe Adam ăsta, ce pîrlit ? În ce mizerie stă ? Ca să vezi cine ne judecă.
NACU : Și ne face nouă morală.
TACU : De cine tremuri...
NACU : Și cui trebuie să-i dai socoteală. *(Lui Meicu.)* Dumneata ce spui ?
MEICU *(superior și absolut)* : Că ardeți gazul de pomană.
NACU : De ce ?
MEICU : Că n-aveți simțul concretului.
TACU : Din ce punct de vedere ?
MEICU : Că vorbiți să n-adormiți.
TACU *(lui Nacu)* : Nu mai întreba de ce, că iar ne insultă.
MEICU *(explicîndu-se, în sfîrșit)* : Ce importanță are că e un pîrlit ? Are el pîinea și cuțitul ? Are ! Poate să te facă el pe tine să joci tontoroiul în fața lui ? Poate ! Ești în stare să-l întorci, să joace el ? Aici e chestiunea, asta-i figura, acolo să te văd... Restul, frați meseriași, sînt aiureli și tiriboambe. *(Vin grăbiți, prin terasă, Manolache și Victor.)*
MANOLACHE : L-ai văzut tu pe Adam ?
VICTOR : Cu rucsacul în spate, și alt amărît după el.
MANOLACHE : Ai vedenii.
VICTOR : Jur. *(Au intrat în cabană și dau cu ochii de cei trei.)*
MANOLACHE *(surpriză controlată)* : Ia te uită, lume nouă. Ce-i cu tine, Meicule ?
MEICU : În trecere, tovarășe director...
MANOLACHE *(regăsit)* : Tot poporul. Ce-i cu tine, Tacule ?
TACU : În trecere, tovarășe director.

(Victor îi vorbește încet Cabanierei și-i comunică, din gesturi, lui Manolache știrea : exact. Adam e sus și doarme.)

MANOLACHE : Și Nacu. Cum s-ar zice, „terenul"... pe teren...
NACU : Dumneavoastră... permanent ?
MANOLACHE : Tot în trecere, Naculе...
TACU : Cu familia ?
MANOLACHE : Nu, cu prietenii... Cu tovarășul Victor, cu Eva, cu prietenul nostru Adam... Cred că-l cunoașteți...
MEICU : Nu, tovarășe director.
MANOLACHE : Nu-l cunoști pe Adam, Meicule ?
MEICU : Nu-l cunosc, tovarășe director. Personal nu-l cunosc...
MANOLACHE *(supoziție, scrutare și amenințări obscure)* : Atunci, probabil că-l cunosc alții. Ce spui acum, Meicule, ești mulțumit ?
MEICU : Cu ce ?
MANOLACHE : Lasă că știi tu foarte bine la ce mă refer. Ce ziceai ? Că mă dărîmi. Pe mine, Meicule ?...
MEICU : Să mă trăsnească dumnezeu, dacă știu la ce faceți aluzie.
MANOLACHE : Ideea. Ideea a cui a fost ?
MEICU : Ce idee ?
MANOLACHE : A ta, Meicule ? Ori, poate, a tovarășului Tacu ? *(Ironie distructivă.)* Sau te pomenești că Nacu ? *(Către Cabanieră.)* Tovarășă, cinci coniacuri. Hai, că dacă stăm prietenește asupra unui pahar de coniac, măcar acum să ne spunem, unul altuia, adevărul, că, vorba aia, cuțitul în spate l-ați vîrît. Numai că, vezi, Meicule, eu am spinarea tare, și se rupe cuțitul. *(Lamă de stilet.)* Ideea, ideea să se ducă la ziar, să toarne, și să pornească ancheta, a cui a fost ?
MEICU : La ziar ? Noi, la ziar ? Cum puteți spune una ca asta, tovarășe director ? Păi, dacă îl prindeți pe unul dintre noi c-a făcut gestul ăsta...
MANOLACHE *(nu dubii : convingere)* : N-a făcut ?
MEICU : ...îl strîng de gît cu mîinile mele.
MANOLACHE *(cumplit)* : Meicule !
MEICU : Tovarășe director, dumneavoastră nu ne cunoașteți de ieri, d-alaltăieri. C-a fost între noi ce-a fost, mă rog : a fost. Dar cum o să mă duc eu la ziar ?! Spuneți că e aici, chemați-l și întrebați-l dacă ne-a văzut în viața lui.
VICTOR : Atunci i-ați scris.
MEICU : ...Dacă a primit vreun rînd din partea noastră. Se poate, tovarășe director, dar ce sînt eu, nebun ?! Să dau foc la claia de fîn, cînd dorm în ea ?!
TACU : Păi, ce, noi nu știm că atunci cînd se încinge vîlvătaia, sar scîntei ?
NACU : Că sar, tovarășe director, sar al dracului...
MEICU : ...Că sînt supărat pe dumneavoastră, ori pe tovarășul Victor, că nu v-ați purtat întotdeauna cu noi cum trebuie, asta e altă socoteală :

socoteala noastră internă. Dar cum o să ne ducem noi să turnăm? Şi adevărul e că nici n-avem ce.

MANOLACHE: Atunci cine a fost, Meicule, că cineva trebuie să fie.

MEICU: Nu ştiu, tovarăşe director.

TACU: Nu ştim, tovarăşe Victor. *(Bănuială vagă.)* Să fie Luiza?

MANOLACHE *(lui Victor)*: Auzi?

VICTOR: Exclus, tovarăşe director! Pe Luiza o cunosc eu: nebună, smintită, descreierată, tot ce vreţi, dar nu face ea una ca asta, pentru nimic în lume. Şi nici nu ştie nimic.

MANOLACHE: Să fi vorbit ceva Miţi? Că trăncăneşte...

NACU: Ferească dumnezeu! Nici pomeneală!

MANOLACHE: Atunci nu rămîne decît un singur om: eu.

MEICU: Staţi, nu vă enervaţi de pomană, că de aflat tot aflăm noi cine e...

NACU: Şi-o să-şi dea cu pumnii în pălărie.

MANOLACHE: Pe voi nu v-a chemat nimeni?

MEICU: Nimeni.

VICTOR: Nu v-a întrebat nimeni nimic?

MEICU: Nimic. Dacă vă spun eu...

MANOLACHE: Vedeţi, fiţi atenţi. Acum, ancheta asta, sper să meargă bine...

MEICU: Să meargă, că nici noi nu vrem altceva.

MANOLACHE: Am spus: sper. Dar, vorba aia, cine poate să garanteze ce aduce ziua de mîine?

NACU: Ferească dumnezeu.

MANOLACHE: Pînă să te ferească dumnezeu, trebuie să te fereşti singur. Vedeţi ce faceţi.

TACU: Ce să facem? Că noi nu facem nimic.

MANOLACHE: Dacă vă întreabă, băgaţi bine de seamă ce vă iese pe gură.

MEICU: Să întrebe ce vrea, că nu mi-e frică... Ce poate să întrebe? De repartiţii...

TACU: Legale, tovarăşe director.

NACU: Cum scrie la carte.

MEICU: Să controleze oricine.

MANOLACHE: V-a ajuns vouă la ureche vreo plîngere? Că, vorba aia, voi aveţi legătura cu terenul...

MEICU: Nu ne-a ajuns, frate, nimic. Ei, că mai sînt unii nerăbdători să aibă casă, şi mai cîrtesc...

MANOLACHE: Asta n-are importanţă. Altceva ce poate să caute? Gîndiţi-vă bine.

MEICU: Nimic, tovarăşe Manolache. Ce, la noi au fost nereguli? La urma urmei, să vină şi dumnezeu în inspecţie, că nu mi-e frică. Nu, tovarăşe director, nu că aşa şi pe dincolo, dar la noi în serviciu e o atmosferă sănătoasă... Că mai există unele rîcîieli, că mai zice unul una, că mai zice altul alta, vorba aia: unde nu e? Oamenii sînt buni, îşi văd de treabă...

MANOLACHE: Am spus eu vreodată altfel?

MEICU: Şi să ştiţi că vă iubesc.

MANOLACHE *(flatat, dar „modest")*: Lasă, Meicule.

MEICU: Nu, nu, vă iubesc. Şi ştiţi de ce? Fiindcă nu umblaţi cu dedesubturi. Ce aveţi să-i spuneţi omului, fie că-i convine ori nu, i-o spuneţi în faţă. Şi mie poate că de multe ori nu mi-a convenit, dar întotdeauna am apreciat, şi le-am spus-o şi lor, că sînt toţi mai tineri ca mine şi caut să le dau şcoală: „Mă băieţi, să fiţi mulţumiţi, cu toate că e uneori repezit"... Fiindcă, să ştiţi, asta sînteţi.

MANOLACHE *(„autocritic")*: Ştiu.

MEICU: ...„dar e principial". Şi cel mai important lucru ăsta e: să te simtă omul aproape, lîngă inima lui, şi să ştie că atunci cînd e la greu, cum e acum, nu-l lăsaţi din braţe. Este?

MANOLACHE: Este.

MEICU: Tovarăşă, încă cinci coniacuri, c-o viaţă are omul. „Şi mai are o calitate: nu i s-a urcat la cap..."

MANOLACHE: Asta sper că nu.

MEICU: Că e cîte unii — şi cîţi n-am văzut în viaţa mea, n-am păr în cap! — care, odată ce se vede sus, uită de unde a pornit, şi crede că fără dumnealui nu se poate. Şi vine momentul cînd se vede clar că se poate... Este?

MANOLACHE: Este.

MEICU: D-asta, aveţi cuvîntul meu de onoare, tovarăşe director, sînt mulţumit c-a venit ancheta asta, fiindcă o să aveţi şi dumneavoastră ocazia să vă convingeţi care e om şi care e cutră... *(A coborît Adam, urmat de Actor.)*

MANOLACHE *(efuziuni torenţiale)*: Tovarăşul Adam... Ce surpriză... Ce plăcere... Ei bine, să ştiţi că la o asemenea surpriză nu mă aşteptam... Că tocmai le vorbeam şi tovarăşilor, daţi-mi voie să vă prezint...

NACU: Nacu.

TACU: Tacu.

MEICU: Meicu.

ADAM *(pierit)* : Și prietenul meu...
MEICU : Meicu.
TACU : Tacu.
NACU : Nacu.
MEICU : Dar de ce nu luați loc ?... Ședeți, ia ședeți...
ADAM : Nu vă deranjați, că noi n-am venit să stăm...
ACTORUL : Nu... Am venit să plecăm...
VICTOR : Cum să plecați ?...
ADAM : Să vă vedem și să plecăm... *(Bîlbîieli penibile.)* Să vă dăm... și să plecăm... Că, de fapt, eu pentru asta am venit...
VICTOR : Pentru ce ?
ADAM *(începînd să se caute și să scoată, cu eforturi, plicul din buzunarul interior al hainei)* : Să vă dăm plicul.
VICTOR : Ce plic ?
ADAM : Plicul mic din plicul mare.
VICTOR : Care „plicul mic din plicul mare" ?
ADAM : Plicul dumitale din plicul meu...
MANOLACHE : Ce plic ? Ce e cu banii ăștia ?
ADAM : I-am găsit în plicul meu.
VICTOR : În plicul dumneavoastră ? Formidabil !
ADAM : Eu mi-am dat seama numaidecît că e o eroare. Poftim !
MANOLACHE : Ca să vezi ce zăpăcit ești... Banii lui Arghiropol...
NACU *(curiozitate cretină, criminală)* : Care Arghiropol ?...
VICTOR : Cum „care Arghiropol" ?... De la contabilitate. M-a rugat să-i țin eu, că altfel îi cheltuiește și nu vrea să știe nevastă-sa de ei, că și ea e mînă spartă, și are nevoie pentru lemne...
MANOLACHE : Ești extraordinar !
VICTOR : ...Și dimineața, cînd să iau plicul să plec la birou, l-am pus în plicul mare, ca să trec pe la dumneavoastră, că nu vroiam să vă las să așteptați, fiindcă eu știu ce înseamnă să cauți ceva și să nu găsești...
MANOLACHE : Acum, închipuiește-ți că n-aveai norocul să dai peste dumnealui... Îți dai seama ce putea să iasă ?
ADAM : Nu face nimic.
MANOLACHE : Nici nu i-ai mulțumit.
VICTOR : Vă mulțumesc... Vă mulțumesc foarte mult...
ADAM : În sfîrșit... Bine că s-a lămurit.
ACTORUL : Așa încît... „Călătorului îi șade bine cu drumul"...
MANOLACHE : Vai, se poate ?
VICTOR : Cum o să plecați ?
MANOLACHE : Nici nu ne gîndim... Nici nu vă lăsăm. Cu nici un preț... Vorba aia : peste cadavrele noastre...
MEICU : Cît munciți dumneavoastră, o zi de odihnă nu strică...
TACU : Și munca, n-aveți grijă, așteaptă ea...
MANOLACHE : Stați cîteva ceasuri, vă recreați — ce spuneți : ce aer, ce liniște —, la prînz mîncăm împreună, vă vede și Eva, și, spre seară, plecăm. Mergeți cu noi, cu mașina...
MEICU : E loc și la noi...
MANOLACHE : Stă mai bine într-a noastră. Acum, dacă vreți să faceți o baie...
ADAM *(Actorului)* : Ce părere ai ?
ACTORUL : Rece ?
VICTOR : Rece, caldă, cum doriți.
MANOLACHE : La o sută de metri...
ACTORUL : S-o facem și pe-asta... *(Se îndreaptă împreună cu Adam spre terasă.)*
ADAM *(întorcîndu-se din drum)* : Bine că mi-am adus aminte... Iar documentele...
MANOLACHE : Ce documente ?
ADAM : Știți dumneavoastră... Le-ați uitat la mine...
MANOLACHE : Am uitat eu ceva ? Poate că tot Victor...
ADAM : Nu, nu, dumneavoastră... Știți care... *(„Cifrat".)* Gheorghe Ispir...
MANOLACHE : Gheorghe Ispir ?
ADAM : Angela Tudose... Niculae Plămădeală... Le-ați uitat la mine pe masă.. Foarte interesante... Sînt la mine. *(Actorului, care l-a chemat de-afară.)* Vin... Vin imediat... *(A ieșit.)*
MANOLACHE : Ce nenorocire !
VICTOR : Dezastru !
MANOLACHE : Catastrofă ! Îți place, Meicule ?
MEICU : Ce să-mi placă ?
MANOLACHE : Ce zici ?
MEICU : Dumneavoastră ce spuneți ! Nu mai susțineți c-am turnat noi ?
MANOLACHE : Ce înseamnă asta ?
MEICU : Lăsați că m-am prins. Ce-i cu Gheorghe Ispir ?
MANOLACHE : Pe mine mă întrebi ? Întreabă-i pe oamenii dumitale. Sau, poate că vrei să-ți citesc. Stai că-ți citesc, una proaspătă, ieri am primit-o. Auzi ce spune Ion Botezatu. Botezatu, Meicule. *(Citește cu glas de grefier.)* „În ziua de 8 aprilie a.c. s-a prezentat la mine tovarășul Nacu... Alt nume nu cunosc..."
NACU *(inocență de madonă)* : Eu ?
MANOLACHE : „Împreună cu tovarășul Tacu, alt nume nu cunosc ; ambii

s-au oferit să-mi facă rost de un apartament într-unul din blocurile noi construite, în schimbul sumei de lei patru mii..." În litere și cifre, Meicule. Îți place ? Și dacă mai vrei să-ți citesc, îți citesc, că mai am...
TACU : Lăsați, tovarășe director, d-asta am venit noi încoace, să ne necăjim unii pe alții ?
MANOLACHE : Va să zică, mă băgați în nenorocire, eu umblu să vă scap, și tot voi cu gură ?
NACU : N-am spus nimic, păcatele mele...
MANOLACHE : Ce catastrofă ! Ce dezastru ! *(Lui Victor.)* Trebuie însă să recunoști că eu te-am prevenit, te-am avertizat : există două ipoteze : ori ia, și atunci e ideal, ori nu ia, și atunci, vorba aia, să vedem ce facem...
VICTOR : Și uite că nu ia.
MANOLACHE : Dar și în cazul ăsta sînt două ipoteze : ori nu ia...
VICTOR : ...Fiindcă nu primește...
MANOLACHE : Ori nu primește, fiindcă e prea puțin.
MEICU : La cît v-ați gîndit dumneavoastră ?
VICTOR : Opt.
TACU : Puțin.
NACU : Foarte puțin.
MANOLACHE : Păi, atunci ce facem ?
VICTOR : Să-i dăm mai mult. Voi aveți ceva gologani ?
NACU : Avem, că d-aia ne-am pornit încoace.
VICTOR : Cît ?
NACU : Să-i dăm și noi cîte un miar de căciulă.
MANOLACHE : Va să zică, noi doi : opt, și voi trei : trei...
NACU : Noi sîntem mici, tovarășe director.
TACU : Pînă să ajungem ca dumneavoastră, mai va...
MANOLACHE : Creșteți voi, n-am grijă. *(Sentință definitivă.)* Dați încă șapte, să-i facem cincisprezece, să fie sumă rotundă.
MEICU : E mult, tovarășe director.
MANOLACHE : Care va să zică, și meschin...
MEICU *(cu mîna la buzunar)* : Bine, tovarășe Manolache, să nu spuneți c-așa și pe dincolo... *(Lui Tacu.)* Cît face șapte împărțit la trei ?
MANOLACHE : Alta e însă problema : cum îi dăm ?
MEICU : Eu zic să încercați dumneavoastră, că întotdeauna luați greul în piept.
MANOLACHE : Eu ?... Imposibil... Nu vă dați seama ?...
NACU : Just. Să-ncerce tovarășul Victor ?
MANOLACHE : N-are tact.
MEICU : Să-l băgăm pe Nacu ?...
MANOLACHE : Se pierde. Aici trebuie cineva, nu glumă... Și eu știu cine ne poate salva. Un singur om : Eva.
MEICU : Ei, să vrea tovarășa Eva să-și pună obrazul...
MANOLACHE : Victore, n-am ce face : trebuie să vrea. *(Celor trei.)* Ia treceți voi la mine în odaie, vă băgați acolo și nu ieșiți pînă nu vă chem eu... *(Meicu, Nacu, Tacu au ieșit.)* Asta e, Victore, și alta nu-i. Am năpăstuit oamenii degeaba. N-au nici o vină.
VICTOR : Curați ca lacrima.
MANOLACHE : Cine a turnat ?
VICTOR : Nu știu.
MANOLACHE : Cine poate să fie ?
VICTOR : Nu știu.
MANOLACHE : Nu e de jos în sus. E de sus în jos ! O fi Vucea ?
VICTOR : Se poate !
MANOLACHE : Te pomenești că e Marinoiu.
VICTOR : Posibil.
MANOLACHE : D-asta mi-a cerut săptămîna trecută lucrarea cu repartițiile.
VICTOR : Clar !
MANOLACHE : Ca să ne dea pe mîna lui Adam...
VICTOR : Sfînt !
MANOLACHE : Chestiunea se complică.
VICTOR : Extrem.
MANOLACHE : Și numai Eva poate s-o limpezească. *(Către Eva, care a intrat.)* Hai, fată dragă, că te așteptăm, vorba aia, ca pe duda coaptă... Cum a fost pe Susai ?
EVA : Frumos.
MANOLACHE : Peisaj, natură, decor, știu. Ei, acum stai jos, și ghici cine a venit aici ?
EVA : Cine ?
MANOLACHE : Nu ghicești ?
EVA : Nu.
VICTOR : Adam.
EVA : Adam ?
MANOLACHE : Adam.
EVA : Adam ? Ce caută Adam aici ?
MANOLACHE *(lui Victor)* : Vezi ce înseamnă femeie deșteaptă ? Prima întrebare : „Ce caută Adam aici ?" Asta ne frămîntă și pe noi. Și nu există decît trei ipoteze : ori a venit pentru noi, ori a venit pentru dumneata...
EVA *(aproape amuzată)*: Pentru mine ?

MANOLACHE: ...ori pentru toţi la un loc. Şi din ce mă gîndesc mai bine, ajung la concluzia că ultima ipoteză e cea valabilă.
EVA: De ce?
MANOLACHE *(şoaptă)*: Ancheta! Umblă, caută, adună, scormoneşte. Mai e încă unul. N-am întrebat cine e, m-am făcut nisnai, ca să nu mă arăt îngrijorat.
VICTOR: Dar e suspect.
EVA: Foarte bine. O să se vadă că e vorba de o calomnie de-a lui Meicu, şi or să se întoarcă împotriva...
MANOLACHE: Exclus!
VICTOR: Meicu n-are nici un amestec.
MANOLACHE: Iar problema e mai adîncă.
VICTOR: Infinit.
MANOLACHE: Şi-ţi repet: ne priveşte pe toţi.
EVA: Cum „pe toţi"? De ce pe toţi? Dacă vă ştiţi curaţi... De ce pe mine?
VICTOR: Dragă: ancheta e anchetă.
MANOLACHE: Stau şi recapitulez: Primo: de ce a venit la restaurant? Secundo: de ce a trecut la masa dumitale? Terţio: de ce ţi-a spus toate cîte ţi le-a spus? Cu ce gînd? În ce scop? Din ce cauză? Eva dragă, scumpa mea, iubita mea, înţelege: chestiunea e serioasă... Foarte serioasă, ca să nu spun: gravă. Şi un singur om poate s-o dezlege: dumneata.
EVA: Eu?
MANOLACHE: Ce poate o femeie nu reuşesc, vorba aia, o sută de bărbaţi. Stai cu el de vorbă, descoase-l, întoarce-l, îndulceşte-l. Ai aici un plic... cu nişte bani...
EVA: Ce să fac cu ei?
MANOLACHE: Vorba aia: văzînd şi făcînd. Am încredere în dumneata. *(Lui Victor.)* Hai, că nu e vreme de pierdut. *(Şi au intrat în dormitorul de la parter. Eva a rămas închisă în ea ca într-o carcasă de oţel; Cabaniera a început să pregătească de prînz, a schimbat feţele de masă, a aranjat tacîmurile; intră Adam, urmat de Actor.)*
EVA *(zărindu-l întîi pe Adam)*: Dumneata?
ACTORUL: Noi!
EVA *(Actorului)*: De unde te cunosc eu pe dumneata?
ACTORUL: De pe scenă.
ADAM: De pe scena lumii. Uite-te bine la el. Nu-ţi aduci aminte?
EVA *(amuzată realmente)*: A, ba da... Coregrafia...
ACTORUL: Aşa încît, mi-am făcut intrarea, am dat replica, am luat aplauzele, am ieşit. *(Cabanierei.)* Pînă la ce oră se serveşte masa?
CABANIERA: Halb drei.
ACTORUL: Asta înseamnă „două" sau „trei"?
CABANIERA: Două şi jumătate.
ACTORUL: Mahlzeit! *(Şi a ieşit. Scurtă pauză.)*
EVA: De ce ai venit?
ADAM: Îţi pare rău?
EVA: N-am spus asta.
ADAM: Îţi pare bine.
EVA: Nici. Am întrebat de ce ai venit. Nu e firesc să pun întrebarea?
ADAM: De firesc e firesc, dar aş fi preferat să n-o pui. Aş putea să-ţi răspund: fiindcă din clipa în care te-am văzut, nu pot fi nicăieri în altă parte. Dar e...
EVA *(luciditate corosivă)*: ...Liric, desuet, insuportabil...
ADAM: Tocmai. Nu vrei să întrebi altceva?
EVA: Ba da.
ADAM: Ce?
EVA: De pildă... De cînd faci dumneata ancheta?
ADAM: Ce „anchetă"?
EVA: Ancheta asta, cu Manolache, Victor... şi probabil că şi alţii...
ADAM: Habar n-am, acum aud pentru prima oară...
EVA *(pentru prima dată excedată)*: De ce mă minţi? De ce mă minţi? Toată lumea mă minte.
ADAM *(dezarmat)*: Eva dragă, jur, nu fac, nu ştiu de nici o anchetă...
EVA: Nu eşti ziarist?
ADAM: „Ziarist"? Nu...
EVA *(stupefiată de atîta „cinism")*: Nu?
ADAM: Nu...
EVA: Nu mi-ai spus că lucrezi la un ziar?
ADAM: Lucrez la un ziar, dar nu sînt ziarist... Corector. Ţi-am şi precizat: „îndrept erori..."
EVA: De ce ai venit alaltăieri seară la restaurant?
ADAM: Fiindcă mi-era foame. *(S-a crăpat uşa camerei în care locuieşte Eva. S-a închis la loc.)*
EVA: De ce ai trecut la masa mea?
ADAM: Pentru că îmi dădeam seama că se consumă o dramă. Mergi în maşină pe o şosea şi dai de un accident. Nu opreşti? Crezi că accidentele morale obligă mai puţin?
EVA: Cînd m-ai văzut pentru prima dată în viaţa dumitale?
ADAM: În seara aceea.

EVA : Ştiai totuşi atîtea amănunte din viaţa mea.
ADAM : De pildă ?
EVA : Că urmează să trec la secretariat...
ADAM : De la Manolache.
EVA : Că împlinisem, cu o zi înainte, trei ani de căsătorie...
ADAM : De la Victor. Îşi consultase, ingenuu, verigheta.
EVA : Că plec la „Ciuta"...
ADAM : De la dumneata.
EVA *(a realizat)* : Ai tras cu urechea !
ADAM : Nu. Am ascultat. Tragi cu urechea atunci cînd vrei să surprinzi o taină. Eva dragă, nu era vorba de nici o taină, de vreme ce îţi citeam viaţa limpede şi exact, ca în coloanele unui ziar.
EVA *(întrebarea e dincolo de cuvinte)* : De ce ai venit ? De ce ai venit ?
ADAM *(simplu, fără nici o emfază)* : Fiindcă îndrept erori...
EVA : La ziar.
ADAM : În lume... Port o mare răspundere.
EVA : Dumneata ?
ADAM : Eu, dumneata, fiecare dintre noi, toţi. Nu pot, n-am dreptul să te las să rătăceşti. Alaltăseară, te-am sfătuit : pleacă. Acum vin şi mă rectific : fugi. Eva dragă, n-ai dreptul să ultragiezi ce e mai pur în dumneata şi în fiecare om : aspiraţia la fericire... Alaltăieri, cînd l-am văzut pentru prima oară pe Victor, l-am crezut doar o fiinţă inferioară : egoistă, intolerantă, brutală, lipsită de orice virtute umană. Acum, ştiu sigur : un individ necinstit. Ce e cu plicul ăsta ?
EVA *(rezolut)* : Vrei să mă laşi o clipă singură ?
ADAM *(s-a ridicat)* : Te rog. *(A urcat; au intrat, arşi de curiozitate, Manolache şi Victor.)*
MANOLACHE : Ei ?
VICTOR : Ce taci ?
EVA *(simplu, întinzîndu-le plicul)*: Nu e gazetar. Şi nu face nici o anchetă...
MANOLACHE *(catastrofă cosmică)*: Nemaipomenit ! Ăsta e cel mai mare bandit pe care l-a dat ţara romînească de la Descălecare...
VICTOR : Cel mai mare tîlhar...
MANOLACHE *(turbat)*: Lăsaţi-mă, lăsaţi-mă cu el... *(Eva a ieşit.)*
VICTOR : Tovarăşe director...
MANOLACHE : Lăsaţi-mă, să mă judec cu el... Cheamă-l ! *(Victor a urcat, Manolache a făcut cîţiva paşi, coboară Victor urmat de Adam şi de Actor.)* Aş fi preferat să fi stat de vorbă între patru ochi.
ADAM : Faţă de el n-am secrete.
MANOLACHE : Şezi !
ADAM : Mă rog !
MANOLACHE : Cît ?
ADAM : Ce „cît" ?
MANOLACHE : Da. Cît ?
ADAM : Cum „cît" ?
MANOLACHE : Aha, vrei mai precis, deschis, pe faţă. Poftim ! Ce pretenţii ai ? Ce doreşti dumneata ca să termini cu noi definitiv şi pentru totdeauna ? *(Scurtă pauză.)* Mă rog ?
ACTORUL *(cel mai firesc lucru din lume)* : Pe Eva.
MANOLACHE : Ce ?
VICTOR : Cum ?
ACTORUL : Pe Eva... *(A luat un măr, nu i-a plăcut, l-a băgat în buzunar. Muşcă dintr-altul.)*
ADAM : Cred că sînt rezonabil...
MANOLACHE : Dumneata eşti nebun ? Eva e o femeie cinstită...
ADAM : Bineînţeles... Păi, altfel, cum?...
VICTOR : Ai noroc că e ancheta asta, altminteri... *(Complet alt ton.)* De tot ?
ADAM : Evident. *(Privire întrebătoare a lui Victor spre Manolache.)*
MANOLACHE : Dragă Victore, vorba aia, nevastă mai găseşti... dar post ca ăsta... *(„Principial".)* Oricum însă, trebuie să o întrebăm şi pe ea.
EVA *(a intrat, e în trencicot şi cu valiza în mînă)* : Nu e nevoie, fiindcă hotărîrea mea e luată : sînt de acord.
MANOLACHE : Vezi, mă Victore, ce nevastă ai... *(rectificare)* ...avut ?... *(Fericire supremă.)* Păi, atunci e bine. E bine, fraţilor ! E cît se poate de bine. Meicule ! Tacule ! Nacule ! Ia veniţi jos, că e bine...
MEICU *(apărînd pe scări)* : E bine ?
MANOLACHE : E cum nu se poate mai bine.
MEICU *(fericire şi entuziasm)* : Păi, dacă-i aşa, fraţi meseriaşi, să mai dea un rînd de coniac...
MANOLACHE : Să dea, Meicule, să dea, că merită. *(În timp ce toată lumea e cu paharele în mînă.)* Tovarăşi, după cum mă ştiţi, eu sînt, din principiu, împotriva oricărui protocol...
MEICU : Sfînt ! Fără protocol... Fără protocol...
MANOLACHE : Totuşi, de data aceasta, daţi-mi voie să calc regula şi să ridic un toast. Propun să bem acest pahar în cinstea şi în sănătatea tovarăşilor Adam şi Eva...
MEICU : Ura !
TACU : Trăiască !

NACU : La mulți ani !

TACU : O poză ! Stați așa ! O poză ! *(A fugit în camera lui și s-a întors ca un fulger cu aparatul fotografic.)* O clipă... O clipă, tovarăși... Să aranjăm grupul... Așa... *(Așază scaunele la rînd și în front.)* Cine scoate poza? *(Dînd Actorului aparatul.)* Dumneata. *(Manolache, Victor, Meicu, Tacu, Nacu și-au luat locurile, în rînd, în fața scaunelor.)*

ADAM : Un moment ! Înainte ca această clipă să intre în eternitate, mai e de rezolvat un amănunt. Tovarășe director, puteți lăsa fata asta să plece așa ?...

MANOLACHE : Adică cum ?

ADAM : Fără un ban la ea ?

VICTOR *(șoptit, lui Meicu)* : Să vezi că ăsta ne ia și banii...

MANOLACHE *(„generos")* : Just ! Eva dragă, uite plicul...

VICTOR : Pe lîngă ce e ăsta, Al. Capone a fost un copil...

ADAM *(Evei)* : Vezi ? Mi-ai făgăduit să-mi trimiți o scrisoare fără adresă și fără timbru. *(În timp ce ia plicul din mîna Evei.)* Te-ai ținut de cuvînt. Mulțumesc. *(Întinde plicul Actorului.)* Mîine dimineață, la procuratură ! *(La auzul acestui cuvînt, Manolache, Victor, Meicu, Tacu și Nacu, bineînțeles, cad pe scaune — și, cum șed prăbușiți, par aliniați pe o bancă de boxă.)*

MANOLACHE : S-a făcut răcoare...

ACTORUL : Încă nu destul...

ADAM *(Evei și Actorului)* : Să ieșim pe terasă...

CABANIERA : Răcoare ? Sofort. *(Și lasă, încet, oblonul ce desparte cabana de terasa ei. O clipă, în lumină spectrală, chipurile celor de pe scaune se zăresc, simbolic, printre zăbrele... Apoi, lumina în cabană se stinge și nu rămîne, sub ploaia de rugină a amurgului, decît terasa.)*

ADAM : La ce oră avem tren ?

ACTORUL : La zece și zece.

ADAM : Vrei să fii drăguț și să achiți nota ?

ACTORUL : Am înțeles, iar ies din scenă. *(Și a ieșit. Pauză.)*

ADAM : Îmi pare rău...

EVA : A, nu, te rog... Nu-mi plac discuțiile patetice. Suspectez declarațiile în care se pune prea multă pasiune... Cred că marile decizii sînt întotdeauna simple ca „bună-ziua". Dacă păstrez acelei nopți o bună amintire, e fiindcă mi-ai spus cîteva adevăruri evidente. Și încă ceva... *(Scurtă pauză.)*

ADAM : Ce ? Spune.

EVA : Să nu-ți faci procese de conștiință, întrebîndu-te vreodată dacă ai făcut bine sau ai făcut rău. Ai făcut ce trebuia să faci. Aș fi ajuns la aceleași concluzii și fără dumneata, numai că ceva mai tîrziu. Acum știi la ce mă gîndesc ? La cîteva probleme imediate... Serviciu... fiindcă trebuie să-mi caut un alt serviciu... Casă... *(Încercînd o glumă.)* Nu cunoști pe cineva să-mi facă rost ?

ADAM : Trebuie totuși să-ți mărturisesc ceva. Te-am mințit. Știi cînd te-am văzut pentru întîia oară ?

EVA : În seara aceea la restaurant.

ADAM : Nu, ci în clipa cînd primii oameni — naivi, mirați, surprinși — au înnobilat cu prezența lor pămîntul... M-auzi, Eva ?

EVA : Nu, Adam.

ADAM : De ce ?

EVA : De foame. *(A intrat Actorul cu rucsacurile și a auzit replica Evei.)*

ACTORUL *(scoțînd din buzunar un măr)* : Am jucat în viață toate rolurile. Iată însă primul pe măsura posibilităților mele : „Șarpele"! *(Zvîrlindu-i Evei mărul.)* „Mănîncă și înfruptă-te ! Vei cunoaște Binele și Răul. Adevărul și Minciuna... Bucuria și Durerea... Dulcele și Amarul... Vei naște în dureri... Vei..."

EVA : ...pierde trenul...

ACTORUL *(pe același ton al declamației)* : Just ! Să mergem !

Și, în timp ce pleacă toți trei, încet, încet, cade

C O R T I N A

Ilustrația de PERAHIM

București, decembrie 1962